

HAMNBUSIADEN

ELLER

INGEN HERRE MER.

HJELTESÅNG

FRÅN TOLFTE ÅRHUNDRADET,

öfversatt

efter En Gammal Handskrift

AF

RUPERT SABELKLINGA.

Aftryck ur: Catilinariska Bref. Andra Fyndet.

UPSALA 1844

WAHLSTRÖM & LÅSTBOM.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

1911

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

TIII

Utgifvaren af de Catillinariska Brevet!

Tit. har förklarat sig beredvillig, att uti sin samling upptaga alla fynd, som kunna göras af den ryktbara brefvexlingen. Närlagde öfversättning hör visserligen ej till denna klass; men den behandlar likartade ämnen. Jag har därför beslutit, att öfversända den till *Tit.*, i händelse den skulle kunna begagnas.

Upplyningsvis får jag nämna, att originalet är författadt på Forn-Keltiska språket. Handskriften fanns af öfverste *Pereira*, uti det gamla Portugisiska klostret *Santa Maria de Merinhao*, och lemnades till doktor *Wagenfeld*, jemte manuskriptet af *Sanchuniaton*. Under mina utländska resor tillät bemälde doktor mig att öfversätta originalet, hvartill jag förmåddes af den besynnerliga likhet jag deruti trodde mig upptäcka med vissa förhållanden inom vårt kära fädernesland. Vid den skyndsamhet, hvarmed jag nödgades verkställa arbetet, har jag ej alltid förmått öfvervinna några hårdheter i formen, hvilket *Tit.* täcktes benäget öfverse.

RUPERT SABELKLINGA.

FÖRSTA SÅNGEN.

LOKE I VALSKJALF.

Satt uti Valkjalfs sal storättade Odin, den gamle
Himlars och verdarnes herrskare, den mångväldige guden!
I högsätet han thronade stolt, i det luftiga Lidskjalf,
Skådande rundtomkring på gudars och människors handling.
Blott ett öga han hade, det andra till pant har han lemnat,
Qvar uti Mimers brunn, der han hemtar odödelig visdom.
Stolt på sitt mäktiga hufvud han bar den strålande guldhjelm,
Och uti segrande hand sken Gugner, förkrossande spjutet.
Fager brynja betäckte hans bröst, som svälde af stridslust,
Och på den senige arm sågs sjelf-tillverkande ringen,
Draupner; hvar nionde natt han alstrar ringarne åtta,
Alla af finaste guld; en bild af den skapande kraften.
Hugin på högra axeln satt, på venstra satt Munia,
Korparne tvenne, med spejande blick, med hug och med
minne;
Tankens djerfvaste djup och kunskapens vidd de omfatta.
Guda-vin var hans mat och hans dryck; — all annan
han räckte
Åt två ulfvar, åt Gere der stod, åt slukande Freke,
Hvilka i Ragnaröks natt mot Asarne mördande strida.
Så har mången i tiden ännu sin fiende fostrat!

Satt der ock högväxt Thor, den mäktige jätte-
betvingarn,
Åskornas dånande fader, en skräck för de jagade Thussar.

Höll uti senfast hand den krossande hammaren Mjølner,
 Hvarmed resarne slås; det onda förödes från jorden.
 Handsken af jern bekläder hans hand, då han hammaren förer.
 Meginiard om lifvet han fäst, sitt starkhetens-bälte,
 Hvilket fördubblade gudarnes kraft hos den väldige Asen.
 Utanföre stod vagnen, bespänd med bockarne tvenne,
 Laddad med thordön och blix, att vilda rimthussarne nedslå.

Frey, den fridsälle, skördarnes gud, och Vidar den tyste;
 Brage, vishetens gud, som mästare är uti skaldskap;
 Tyr, den stridbare Asen, de hjeltars och krigares förste,
 Höder, den blinde, han Mistelteins skytt, som gudarne
 åbragt,
 Mera ondt än de hjälpa förmå, före Ragnaröks midnatt.
 Alla de voro församlade här och gudar än flere.
 Mången Asynia syntes der ock: den högburna Frigga,
 Freya, med kattespannet och kärlekens låga i ögat,
 Idun, med äpplen, som gudarne ge ovissnelig ungdom,
 Saga och Fulla och Eir; — men ho kan uppräknas dem alla!
 Balder, den rene, var död! Den hvitaste guden bland Asar
 Föll genom Lokes list, och Hel sitt rof icke lemnar.
 Viken med Balder var gudarnes frid, det gudomliga lugnet,
 Som gör magten till ett med visheten, liknande strålen
 Af den renaste sol, der ljus och värma blott ett är,
 Sammansmält till ett bländande helt af skimrande hvithet.
 Magten var qvar uti Odins hand, och styrkan ej svikit
 Hammare-segrande Thor; men guda-renheten flyktat.
 Ännu med stadig arm Sig-Tyr*) sitt välde försvarar,
 Svunnen var gudarnes ro likväl och den heliga samdrägt.
 En hvar trodde sig äga nog kraft, att ospord bestyra
 Ensam de värf honom Allfader gett, och knotet i tysthet
 Spridde sig mer och mer mot Lidskjalf-herrskande guden,
 Hans allena styrande magt och förenande välde.

*) Ett Odins namn.

Trädde så in uti Valskjalfs sal snedsneglande Loke,
Laufeyas listige son, den gudasmädande Asen.

Fager var han till anlet' och skick; men vinglig i hugen.

Väl förstod han att lägga sitt tal, storlätig i orden,

Tadlande allt hvad gudarne gjort eller erna att göra,

Svekets fader och rot, och falskhetens huldande herre,

Lögnernas förste i himmel och jord, vanära för Asar.

Många söner på jorden han har, och många än födas!

Spejande hvälfde hans ögon omkring, och sökte att finna

Något mål för sitt skämt, eller ämne till bitande tadel.

Lugne sutto gudarne der, högrådlig i Lidskjalf

Odin, och vakade stolt öfver himlens och menskornas
sällhet.

Säker satt Thor, med hammarn i hand; de öfriga Asar,

Sutto hvar i sin stad, af guda-medvetandet tröste.

Fann så ej Loke för skämtet ett mål, ej för hånet ett ämne.

Närmast till Valskjalfs dörr der stodo de tjenande gudar,

Asar af ringare börd och Asynjor för himlarnes sysslor,

Och Valkyrior, stridernas mör, och Nornor och Disar,

Alfer, hvita och svarta, och konst-inöfvade dvergar:

Geirrödul, Reginleif och Gaut, Geir-Skogul och Rota,

Dvalin och Gandalf, och Vale och Thror, Andvare och

Skirver;

Men ho täljer det tal, som tjenande står ibland gudar! —

Lyssnande voro de samlade här, att Asarne skåda,

Att uppå gudarnes vink, till jorden befallningar föra,

Eller förrätta de värf, dem himmelska magter dem ålagt.

Såg det Loke, med mörknande hug, såg Asarnes välde,

Huru de styra med evig magt, och herrska med vishet.

Afund vaknade svart i hans bröst och ilskan i hjertat,

Harmen blånade hyn och svärtade dragen af vrede.

Talade så i sin själ, den svarthug-gnagade Loke:

«Asarnes magt ej lemnar mig ro, ej unnar mig hvila,
 «Stör min sömn i den lugnaste natt, och drömmen för-
 bittrar,

«Hvar jag går eller skådar omkring, jag ser deras välde.

«Är jag äfven af gudarnes ätt, af Valhalla slägte,

«Född att herrska som de och äga mitt rike att styra.

«Magten är lika, jag styr uti ondt, de låtsa det goda;

«Hvarför göra de det? Blott ledde af lystnad att herrska!

«Skall ej det goda och onda sig jemt fördela på jorden?

«Hvad är ondt, om ej motsatt ett godt, och fanns ej
 det onda,

«Funnes ej heller det goda, ty ingen kände dess väsen;

«Blott i sin motsats det äger sitt sken, sin bländande yta.

«Vore ej jag, hvem talade nånsin om Asarnes mildhet,

«Om deras guda-kraft och allt beskyddande styrka.

«Jag dem sitt värde ger, hvad vore de annars för verlden?

«Jag är således Asarnes grund, jag gör dem och gjort dem

«Till det de äro kring jordarnes rymd, utan mig de ej
 funnos,

«Ej deras dyrkan, ej menskornas fröjd vid gudarnes vishet.

«Men, hur löna de mig, som är källan till allt deras välde?

«Har jag väl någon magt, får jag ens råda i mörkret?

«Ljus skall vara i allt, och Odins öga skall tränga

«In uti jordens djup, ej bestråla himlen allena.

«Ej ett steg mig taga tillåts, ej den enklaste handling,

«Till mitt väldes förkofran och skydd, förr än Odin det
 röjer,

«Och hans skugga, enfaldiga Thor, sin hammare lyfter

«Till ett mördande slag; — den narren, dragen vid näsan,

«Sjelf ej förstår att nyttja sin magt; men ledes af Odin,

«Likt en tjenare, lydiga i allt sin husbondes vilja.

«Hade jag dock hans kraft, jag förstod den bättre att
 bruka!

«Balder har jag väl fält, och guda-renheten flyktat

«Bort med honom från Valskjalfs borg; men alla de andra

«Lyda, i menlös fromhet, den alltbetvingande Asen.
 «Dock, är renheten flydd, så följer friden snart efter!
 «Ser den lägre en vank hos sin herre, han känner en oro,
 «Känner ett obehag, att magten blifvit befläckad;
 «Ringaste fel hos herrskaren närmar honom till slafven.
 «Der stå de lägre gudar, och alfernas talrika skara,
 «Konst-bepröfvade dvergar, att smida båd' vapen och ränker.
 «Sednast bemärkte jag hos dem ett tecken till vaknande
 sinne,

«Känsla för eget värde, behof att som myndige handla.
 «Massan är blind och tror sig äga till allting förmåga,
 «Blott man säger den det, gör sjelfviskhet till dess gudom,
 «Ger den ett ord, som lösen, att dermed löpa och skramla,
 «Talar högt om dess magt, och prisar dess dråpliga styrka.
 «Ingenting väcker så lätt missnöje, som styrande magten,
 «Den besvärar så ofta den lätt förvillade hopen,
 «Hvilken helst vill styra sig sjelf, ej styras af andra.
 «Alla sig mäktige tro till att herrska; men ingen vill lyda!
 »Frihet och jemlikhet äro fraser, som elda den svage,
 «Och ju knappare mått Allfader skänkt af förståndet,
 «Desto lättare tror en hvar sig jemngod med höjden
 «Af det skarpaste vett, af sjelfve gudarnes vishet. —
 «Här är ett fält att odla för mig, här skall jag begynna,
 «Kan jag ock ännu ej de förhatlige Asar besegra,
 «Skall jag åtminstone kasta en tändande gnista ibland dem;
 «Ej förgäfves jag Balder då fältt, hos Hel honom bundit!»

Talade. — Såsom det störtande haf, af stormarne
 upprördt,

Vräker mot klippan den ilande våg, der han bräckes och
 brusar,

Kastande skummet mot skyn och dånande rusar tillbaka
 Åter till djupet, att hemta sig kraft och förnya sitt anfall;
 Så det stormade vildt uti Lokes hatfulla hjerta!

Men som klippan i bränningens svall, omskummad af bruset,
Ej hör brakets af vågornas fall, ej tjutande skriet
Vid stormilarnes fart och deras häftiga anlopp,
Vårdar sig föga om böljornas slag, deras oro ej märker;
Så satt säker på Lidskjalfs thron högättade guden,
Lyssnade ej till Lokes hot och illfundiga planer,
Gaf ej akt på hans ord och i mörkret stämplande ränker. —
Gudomen vakar i höjd, det onda gnager i stoftet!

ANDRA SÅNGEN.

LOKE FÖRDRIFVEN UR VALSKJALF.

Loke emellertid sig smög till de tjenande gudar,
 Der de stodo, vid Valskjalfs dörr, med alfer och dvergar,
 Väntande Asarnes vink, att deras budskap förrätta;
 I hans uppsyn nu låg strängt alfvar och smilande godhet.
 Såsom då katten smyger sig fram på sorglösa rofvet,
 Drar han klorna försigtigt in, att fjäten ej höras,
 Ser åt en annan riktning, men skelar åt sidan af mordlust,
 Kommen på tjenligt håll, med ett språng han klorna ut-
 sträcker;
 Så ock Laufeyas son skred framåt och grinade vänligt,
 Sändande främst en muntrande blick till de svartaste alfer.

«Hell er, gudar, som samlade stån, af Asarnes slägte,
 «Hell er, Asarnes fröjd, J konst-bepöfvade dvergar,
 «Alfer, gudarnes tankar, så ilande djerfva, som dessa!
 «Tjenande finner jag er, allt sedan «morgon var tidens»,
 «Ännu «då intet var, ej sand eller böljorna svala»;
 «Skolen ock J en tjenares värf vid Ragnarök sköta?
 «Evig nesa för gudarnes ätt, att så sig förnedra,
 «Gudar ären ock J, slafsinnade, äreförgätne,
 «Asarnes tjenstehjon, ehuru likar i krafter,
 «Tankeförmåga och skarpare blick mer J ägen än desse;
 «In i grandet J sen, de skåda blott öfver det hela.
 «Magten är eder ock, hos «massorna» väldet ju finnes,
 «Kroppsliga styrkan hos hoparne bor, J segren i flertal.
 «Frihet dock aldrig belyst eder själ, ej känslan af eget
 «Värde, och jemlik rätt, jemt skiftad bland gudarne alla,

- «Så de stora, som små, af högre och ringare anspråk.
 «Guden är gud — här skillnad ej finnes, ej löjlga gränсор.
 «Odin bör «maka åt sig» i magt, och unna er något,
 «Dela sitt välde med billighet åt både höge och låge.
 «Styra som han förmår väl en hvar, som omdöme äger,
 «Skarpsynt, som hans, vi fått det; ej skrytande rosar
 jag detta!
- «Asa-ättlingar, finnen J nu, huru feget är att lyda,
 «Under hela sitt lif, då rätt man har att befalla,
 «Hvar i sin ordning, sin tid och föra spiran som herre?
 «Ser jag ej felt, J fattat mitt ord, godkänt mina planer,
 «Känslan af eget värde jag ser uti ögonen lysa
 «Hos er alla, en hvar är färdig till bragder och handling!
 «Hören då mitt förslag, det är enkelt, men djuptänkt
 tillika.
- «Valskjalfs styrelse-form förändras, — blir jemlik och
 sjelf-fri!
- «Ringaste dverg och svartaste alf, och Odin den gamle,
 «Thor med hammarn, och Tyr och Vale, hvem nämner
 dem alla,
- «Nornor, Valkyrrior, Vallhalla mör och höga Asynjor,
 «Alla, med lika rätt, kunna välja och väljas till styrsmän.
 «Magten flyttar från hand till hand. — Orimmelig tanke,
 «Att, för det helas bestånd, en föds till evinnerligt välde!
 «Nej, det bör gå uti vexeldans, ifrån man och till qvinna,
 «Allt huru rösterna falla, och dansa hopen igenom;
 «Då går allt som en dans, som en riktigt snurrande polska!
 «Gladare lif ju ej finnes än dansa, det elfvorna veta,
 «Och när styrelsen dansar i rund, så dansar ock staten.
 «Det skall bli glädje och lif uti Valskjalf, när allting här
 dansar!
- «Således, vänner, sagdt, «republik» blir gudarnes samfund,
 «Ingen gud eller konung nu mer skall styra det hela.
 «En «president» för Valhalla vi utvälja och kora,
 «Uppå ett år, eller två, eller kanske äfven på fyra; —

«Slafviskt tjenande gudarnes vink, J gudar dock sjelfve!
 «Ej behöfven J mer än att framträda och poeka,
 «Odin bäfvar för hoparnes våld och skriande buller.
 «Frukten J honom ännu, jag vill leda er, föra er talan,
 «Blott med ett bifallsgny J understödjen mitt anspråk.»

Sade. — Liksom en orm man lägger i kokande myrstack,
 Uppstå oro och äflan och språng bland de krypiga djuren,
 Löper en fram, en åter, det hela förvirras och hvälfves,
 Vältrar och tumlar omkring i orediga klasar och massor;
 Ordningen bruten, det hela i uppror, all sansning är borta.
 Så, bland de tjenande gudar och fylgior, asynior och dvergar,
 Lokes lockande ord och listigt utkastade snaror,
 Verkade allmän oro och buller och brokig förvirring.
 Alla talade på en gång, ej lyssnade någon,
 Ej åhörare fanns, blott talare, hjeltar och statsmän.
 Dvergen den minste blef stolt, såsom Thor, Asyniansköldmö;
 Alfen, med blomsterstängel i hand, ville jättarne krossa;
 Allt var blixtrande mod, — uti ord och ståtliga fraser! —
 Såsom då värmande vårsol väckt, ur vaknande jorden,
 Sippor och grönskande matta ur hittills sofvande tufvan,
 Och uppå friska betet man utsläppt calfvar och qvigor,
 Hvilka med slingrande svansar i höjd, der hoppa och
 glädjas,
 Så nu utbröt bullrande fröjd bland de tjenande skaror,
 Nornor, asynior, fylgior, dvergar och alfer, de svarte!

Såg Forsete, den gud, som kif förliker och tvister,
 Oron och bullret, som böljade fram bland de tjenande Asar,
 Såg ock Loke bland dem, och gissade snart till det onda.
 Gick så fram till den brusande hop och talade varligt:
 «Vänner, har Hræsvelg *) blåst en storm i ert kokande
 sinne,

---

*) En jätte, med örnkapnad. När han flyger, utgå viudarne undan hans vingar.

«Eller har Loke förfört er med ord och listiga anslag?
 «Sägen er klagan, den hjälpas skall, så vidt den kan hjälpas,
 «Bättre domstol, än jag, ej gudarne känna, ej menskor.
 «Men du, Loke, Farbötes son, all smädelses fader!
 «Odins hämnande blick och Thors allt-krossande hammar,
 «Snart skall träffa ditt hufvud och stäcka din hädande tunga!»

Talade så! Men, vinglig i ord, genmälde nu Loke:
 «Tig, Forsete, och skramla ej fram din förtorkade vishet,
 «God, kanske, på sin tid, för trälar och tjänande slafvar!
 «Men, nu är mannen fri och qvinnan «emanciperad»,
 «Ringaste dverg och väldige Thor de äro nu lika.
 «Allting räknas i tal, förståndet och kunskap ej mätas,
 «Större förmåga och vett ej skattas högre än annat,
 «Hvarje person är ett, personligheten är grunden,
 «En hvar äger sin röst, att gifva åt klok eller o.klok! —
 «Har jag ej talat sannt, J frie männer och möjor?»

Såsom i ett hönshus, der man tagit tupp eller höna,
 Eller en kacklande gås ur de andras snattrade skara;
 Tyst står hopen af fruktan beklämd, och väntar sitt öde,
 Men, då den fångslade gås eller höna man åter förlossar,
 Släpper den darrande in till de sina, från faran befriad,
 Allmänt kackel och snatter och sorl snart luften uppfyller;
 Så med bäfvande tystnad, af Lokes oroliga svärmar
 Hördes Forsetes ord; men när Loke honom besvarat,
 Bröt ett bullrande bifalls sorl ur de lyssnande hopar;
 Smattrade, kacklande dåan uppfyllde nu salen i Valskjalf.

Bullret hördes af Frigga och Freya gudinnorna tvenne,
 Vördad den ena som gudarnes mor; — den brinnande kärleks
 Hulda fostrarinna, som längtande hjertat beskärmar,
 Var den andra, tillbedd uppå jord och älskad bland Asar.

Talade Freya till Frigg: «hvilken oro der borta vid dörrent
 «Säkert har Lokes list förvirrat enfaldiga hopens
 «Svaga förstånd, och förledt de klena till yrande dårskap.
 «Gå du, Frigga, du gudarnes mor, högt vördad af alla,
 «Lugna de brusande sinnen med ord och befallande blicken;
 «Vindkast stillas så lätt, ej så den härjande stormil.
 «Jag dig följer, jag älsklingar har bland dvergar och alfer.»

Sade. — Den höga Frigg och älskogs-blickande Freya,
 Hastade ned till den bullrande hop, till de stojande dvergar.
 Följde dem Sjöfn, som människors hug till kärlek beveker
 Följde ock Lofn, den blida och fromma, som gladlig
 förenar
 Älskande qvinna och man, och hinder afvärjer och skingrar.
 Snotra följde till slut, som är klokast af alla asynjor.

Stolt, som en smidig och högrest tall på de nordliga
 fjellar,
 Badande kronan bland himmelens moln, och griper med
 roten
 Djupt uti jordens hjerta, så stod befallande Frigga
 Inför de dvergars hop, för alfer och tjänande gudar;
 Blicken bjudande lopp öfver skaran, som tystnade mållös.
 Sjelfve Loke blef stum och hädelsen dog på hans läppar.
 Vänligt blickade Freya på mången älskling bland skaran,
 Sjöfn och Lofn med en vink åtvarnade vännerna flera,
 Snotra, så klok uti hug, såg forskande kring sig i mängden.
 Öppnade Frigga sin munn och talade: «Loke, vi känna
 «Nog dina hädiska ord, med dem du lefvat och lefver,
 «Känna vi ock din list, huru lätt du de svage förleder.
 «Trifves du ej ibland gudarne här, utan oro och buller,
 «Vill du förföra hvart klent förstånd, då skall Odin, den
 gamle,
 «Thor, med hammarn, och Tyr till Hel dig hastigt försända,

«Till din dotter och sönerna två, till ulfven och ormen*);
 «Der blir hunger ditt fat, och svält din knif, din trälinna
 «Blir senfärdig, och tvinsot din säng, intill gudarnes
 skymning.»

«Gudarnes skymning snart inne är!», så Loke nu afbröt,
 «Tala ej längre, Frigg, jag dig känner och känner de andra,
 «Som dig följa! — Du Fjörgyns mö, ostadig och karl-kär,
 «Minns du, att Vile och Ve du i famnen tagit; dock var du
 «Annans qvinna! Tillvitelser fler vill du höra, så säg blott:
 «Många jag äger. Men tig du, Frigga, dig vårdar jag föga! —
 «Tig ock Freya, du kattornas lof, som dig draga så tyste,
 «Att lättfotade spannet ej väcker den sofvande mannen,
 «Då till hans makas bädd du förer den smygande älskarn.
 «Lyten många du har, giftblanderska; Asar och elfvor
 «Flere din ynnest njutit, — «förstår du ännu eller huru?» —
 «Sjöfn, du ock här? Tig du, blott tjenstepiga hos Freya!
 «Och du Lofn, som löper omkring att alla förena;
 «Kopplerska nämnde jag dig, om ej af enfald du handlat. —
 «Snotra dig kallar man klok, och klokast bland alla asynjor;
 «Oklok är du, som gjort dig till släp åt Frigga och Freya
 «Verka du ensam, förstånd du besitter, men vill det ej
 bruka,
 «Gå ej i ledband jemt; var fri; blott frigjorda qvinnan
 «Aktning förtjenar; i Valskjalf då finns en qvinna af
 värde! —
 «Skaror af frie män och qvinnor, jag eder nu frågar,
 «Har jag talt er i lag? Då gifven ert bifall tillkännal!»

Såsom, i ett skogsträsk, sjöfogeln i vassen församlad,
 Badande vingen och dykande ned under snatter och prassel,
 Skrämmes upp af en jagande hund eller smygande räfvar,

*) Fenris-ulfven och Midgårds-ormen.

Här till hastig flygt och brusande störtar mot djupet,
 Klappar i brådsnkande fart mot vattnet med dånande vingar;
 Så frambröt, bland dvergarnes flock och de svartaste alfers,
 Hastigt ett bifalls sorl till svekfullt talande Loke.

Nalkades Frey till den stormande hop, begärlig att
 tysta

Bullret, som störde den gamle guden i skådande Lidskjalf.
 Varsnade honom Laufeyss son och fruktade orden;
 Älskad var Frey af gudarne högt, bland menskorna dyrkad.
 Loke, på afstånd re'n, sin hädelse ropar mot honom:
 «Bjuder du fejd, afväpnade gud! Hos dottern af Gymer
 «Lemnade du ditt svärd, att qvinnogunsten förvärfva.
 «Tig du, ej tala ännu, din tunga du bättre behöfver
 «Borta på Mörkveds hed, då Muspels söner der ridal
 «Svärdlös kan du dig värja, kanske, med bedjande tunga;
 «Krigare skona, törhända, den man, som icke kan strida.
 «Tala ej Frey, der kommer nu Heimdall, så vinglig på
 foten!»

Länge från Lidskjalfs höjd hade Odin bemärkt, huru
 Loke

Viglade upp de tjenande Asar och dvergare och alfer;
 Men ej störes gudarnes lugn af äflan i stoftet.
 Slutligen, kallande fram snällfotade Heimdall, han sade:
 «Heimdall, gudarnes budskap, du ser den smädaren Loke,
 «Huru de svage han der förför; gå och spörj desse dårar,
 «Hvad deras skri bebådar, och hvad som bragt dem i oro,
 «Om det är Lokes svek, eller giltig orsak till klagan?»

Ilade Heimdall ned till de oro-bullrande skaror,
 Talade: «Odin mig sändt, att eder alla här spörja,
 «Hvad edert skri bebådar, och hvad som bragt er i oro,
 «Om det är Lokes svek eller giltig orsak till klagan?»

Talade så, och såg med forskande blick uppå hopen
 Ingen rörde sig; tyst öfver allt; mot Loke sig vände
 Hvarje öga, och väntade svar af hans fyndiga tunga.
 Långe förstummad stod nu Loke, han fruktade Odin,
 Då från skramlande ord han skulle skrida till handling.
 Äfven det oförsyntaste prat sig besinnar och studsar,
 När det står uppå gränsen emellan att sladdra och handla.
 Lättare går det likväl, då steget tages, det första,
 Uti massa och flock, ehuru djerft eller oklokt,
 Än då man ensam begynner sitt verk, i åsyn af alla;
 Hopen skjuter hvarandra framåt, i spetsen står ingen!
 Hastigt Loke gick fram, — som en blick ur mörknande klyfta
 Af en drake han sett, tillbaka han studsade åter;
 Men snart segrade dock den gamle Loke-naturen!
 Högräst skred han mot Heimdall och sade, i början med
 stamning:

«Heimdall, gudarnes budskap, du spör, om ett svek utaf
 Loke,

«Eller giltiga skäl till klagan oss alla församlat?

«Vet, den förtryckte är trött vid Odins herrskare-väld!

«Gudar vi äro, så store som små, han allena vill styra,

«Ej uti magten oss unna en del, ej höra vårt rådslag,

«Kloke, erfarne och vise som han vi alla oss skatta!

«Nio tiondedelar» vi äro af väldet i Valskjalf,

«Fordra derföre ock af magten de nionde delar!

«Massan vill styra», — nu stärkte sig rösten hos svek-
 samma Loke —

«Utgångs-grunden personlighet är, och valet bestämmer,

«Genom rösternas flertal, om man eller qvinna skall styra.

«Odin skall stundom lyda en dverg eller tjenande norna;

«Långe han herrskat allena, att lyda han också må lära!

«Valskjalf blir republik, president dess öfverste styrsman!

«Bär du vårt budskap till Odin, den stolte, du hört
 hvad jag talat;

«Sådant är frie människens beslut och de frigjorda qvinnors!»

Slutade, vänd till de skaror som nyss så jublande
stormat

Bifall till alla hans ord; nu stodo de tyste och stumma.
Handlingens ögonblick var inne och pratet till ändal
Leende Heimdall såg på dvergarnes skara och alfers,
På asynior, nornor och fylgjur, och tjenande möar,
Der de stodo ännu med köksredskapen i händer,
Blyge att se sin slef eller spade förvandlad till spira.
Som rödnäbbig kalkon, i bredd med sin gluckande höna,
Klifver så pösande fram och höjer kråset och stjerten,
Släpar vingen och skär i marken dammande fåran,
Men af en skopa vatten besköljd sig hukar, och fäller
Hufvud och vinge och stjert, och smyger sig undan så
tafatt;

Så den tjenande hopen i Valskjalf nyligen pöst sig,
Men vid blicken af Heimdall de smögo sig nu i ett hörn.

Leende skådade Heimdall ännu en gång öfver mängden,
Vände sig om och skyndade snabb till Odin, den höge.

«Verldars och stjernornas gud, jag dig budskap bringar
från Loke,

«Och de förvirrade skaror han samlat der borta om-
kring sig!

«Väldet de vilja dela med gudarne, »massan» bestämmer,

«Genom rösternas flertal, om man eller qvinna skall styra.

«Odin skall stundom lyda en dverg eller tjenande norna,

«Länge du herrskat allena, att lyda du också må lära!

«Valskjalf blir republik, president dess öfverste styrsman.

«Sådant är frie människens beslut och de frigjorda qvinnors!»

Stolt af sin gudakraft storättade Odin, den gamle,
Satt så mächtig och fast i vidtkringskådande Lidskjalf,
Hörde hvad Heimdall förtäljt. — Och liksom en flygande
strimma

Öfver en mulen sky, vid morgonens vaknande strålar,

Spelar i skiftande glans, då solen uppträder på fästet;
 Så hos Sig-Tyr, den väldige gud, hvars anlete speglar
 Styrka och lugn och frid, och evigt orubbelig jemvigt,
 Blixtrade hastigt på ansigtets mola ett skimmer af löje;
 Gudarnes löje han log, ett helt af förakt och af miskund.
 Mörknade ögats eld dock genast hos kämparnes konung,
 Rynkade ögonbrynen och bistert såg han på hopen,
 Fattade Gugner, allsegrande spjutet och reste sig hastigt;
 Skakades Valskjalfs sal och darrade nederst i grunden!
 Thor grep hammarn med senfast hand och slog emot hällen,
 Åskan dånade vildt och blixtar korsade luften.

Såsom i solvarm sommardag man myggen ser dansa,
 Rundtkring doftande topp af vänligt grönskande träden,
 Böljande upp och ned i pelare, spetsiga, runda,
 Vidgade, sammandragne ånyo och vexlande ständigt;
 Kommer ett vindkast och leken är slut, och massan för-
 skingrad;
 Så den stormande hop af asynjor, dvergar och alfer,
 Flydde för Odins blick och blixten ur åskarens hamnar.
 Bälfvande fruktan grep nu en hvar, och med ilande brådska
 Störtade hopen neder till jorden, förstäck sig i stoftet,
 Dvergen i bergens klyfta, i stenar och mörkaste hålor,
 Alfer vid trädens rot, och emellan barken och stammen,
 Der de sig dolde, och lefva ännu till Ragnaröks skymning.
 Loke stod ensam qvar, med förakt på «massan» han
 skådar,
 Ser mot gudarne trotsigt upp, aflägsnar sig långsamt. —
 Lugn vardt åter i Valskjalf, och frid uti gudarnes boning!

TREDJE SÅNGEN.

LOKES SÄNDNING TILL «PELSE»-DROTEN.

Mörk uti bitter hug stod Loke utdrifven från Valskjalf. —

Såsom på afbränd hed, vid dystert svartnande midnatt,
Kolade furun, sotig och blind, sig höjer i dunklet,
Skrämmande vandrarens blick med bilder af spöken och
gastar,

Bidande stormens kast, för att störtas ohjelpig till marken;
Så stod Loke, i sinnet förbränd och svart i sitt anlet,
Hatet förmörkat hans hy, med blindhet slog honom ilskan.
Än ett anfall mot gudarnes magt han beslutit och tillredt,
Kallat till Idavallen de hopar af dvergar och alfer.

Här han väntade dem, de samlades långsamt, i fåtal.
Tjenande gudarnes tal var ringa, ej dvergarne många,
Skaror dock snart han såg af svartaste alfernas slägte.
Vrede kokade i hans själ, han fann sig besviknen,
Då han hoppades bistånd och hjälp i striden mot Odin.
Brusande upp af harm han talade vingade orden:

«Fege uslingar, J, som flytt då friheten bjöds er,
«Stackare, gudarnes mygg, J, dammet från golfvet af
Valskjalf,

«Sviker er modet ännu, få här församlade ser jag?

«Perlor jag strött åt dem, som deras värde ej fatta!

«Ringa är eder mängd och modet troligen mindre.

«Endast de svarte alfernas hop ej gäckat min väntan;

«Djerfhetens korade män, jag eder hälsar välkomne,

«Alltid beredde till manliga dåd, förvägne i handling! —

«Ännu en gång jag er spör, J här församlade skaror,

«Äggar er sinnet till kamp, för att dela gudarnes välde?»

Slöt. Och han kastade blicken omkring på den dar-
 rande skaran;
 Tyst öfver allt, ej svar! Såsom dammet blåses från fältet,
 Sakta och föga bemärkt, så skingrades dvergarnes hopar;
 Ringa blef mängden qvar, de svartaste alfer i flertal.

Kokade Loke af vrede; ur ögat Muspelheims gnistor
 Sprakade fräsande kring, och Surturs låga i hjertat
 Brännande flammade upp; ohejdadt rasade hatet.
 Tystnaden stod vid hans sida så mörk, och tyst var på
 fältet.

Dottern Hel, fördold i djupet af dunklaste jorden,
 Hör sin faders smärta och harm; det ömkade henne.
 Ful, men listig och djerf, rik var hon på planer och
 anslag.

I en asynias hamn hon nalkades Loke och talte:
 «Gudarnes snille och ljus, du mest skarpsinnig af alla,
 «Åt förtviflan ej lemna dig, vänner har du än många,
 «Har dem i Valskjalfs sal, bland höga gudinnor och gudar,
 «Bland de första dock mest, de älska en stormande djerfhet;
 «Qvinnan besegras vill, hon faller så lätt för den tappre!
 «Freya dig hälsar och manar dig upp till förnyade strider.»
 — Hel af Loke, sin far, ärft oförsynthet och lögnen. —
 «Gudarne kufvar du ej i Valskjalf, på jorden ett medel
 «Finnes att hämnas på dem, att såra dem bittert och
 smärtsamt;
 «Söner hafva de der, enfaldige, lydige, fromme,
 «Odins välde de blindvis dyrka, åt honom de offra,
 «Lefva i samdrägt och frid, och tvista ej trotsigt om
 magten.
 «Slit dem från Odins band och krossa hans spira ibland dem,
 «Djupare sår ej honom du ger, ej djupare dödsstöt.
 «Hasta dit ned, väck oro och buller, och reta hvart sinne
 «Till missnöje, att käxa mot allt, båd' i tid och i otid,

«Gif de söner och vänner du har en oblidkelig käxlust!»
Sade. Och i en sky hon försvann ur den älskades åsyn.

Som i en kolsvart natt, då stormen brusar kring
hällen,

Mörkret rår öfver allt, en strimma ej vandraren leder,
Hastigt en korsande blix i flammor skär genom luften,
Röjer den sökta väg och stigen visar till målet;
Så uti Lokes själ de orden väckte till klarhet
Mången dunkel tanke der dold. Det ljusnade hastigt
I hans sinne, och modet sprang upp till handling och
illbragd.

Skadeglädjen ur ögonen lyste, han gnisslande talte:

«Odin, än träffar jag dig och ännu förmår jag att hämnas!

«Dyrkan har du på jorden så varm, jag känner det landet,

«Svithjod det gamle, så kallar du det, dig kärt har det
varit,

«Kärt är det dig ännu, der växa männer bland bergen,

«Fjellarne har du med jern uppfyllt, och jerniga sinnet

«Gjutit hos männerna in, de äro stolte och tappre;

«Bragderna deras fröjd, på flygande vingar har ryktet

«Fört deras ära vida omkring och segrarne prisat.

«Odin, din lära och dyrkan har gjort dem till tappre
och frie,

«Fred nu skänker du dem, du vill, under lugnet och
hvilan,

«Öfva den manliga kraft uti fredliga, stillare yrken.

«Välstånd blomstrar der re'n, den blågula vimpelen svajar

«Aktad på alla haf, och hälsas: «der komma de Svenske,

«Svärdet ej föra de mer, det allbesegrande, starke;

«Lugnt det hvilar, som blixten i moln; ej lejonet reta,

«Snart är dess ram till hugget upphöjd, och mahnen han
skakar,

«Vik då undan, — en hvar med gudakrafter han rammar!»

«Dock, den vikinga anda du skänkt åt de herrliga dalar,

«Gamle minnen af bragdernas då, af fädernas ära,
 «Gjutit sig ned i den sednaste släkt, och röjs i en retning,
 «Hvilken bryter sig fram, likt lågor Brustna ur jorden.
 «Verksamhet är deras lif; ej sysselsatte utom sig,
 «Nödgar naturen dem inom sig att söka en näring
 «För sin krigiska lust; så födas oro och äflan.
 «Mannen med svärdet i hugen och jernet i åldrige bergen,
 «Lättare bär den gulnade nöd, än den blomstrande lyckal
 «Odin, än har du ett fridsällt folk i det herrliga Norden,
 «Dyrkad du är, som krigarens gud, högt vördad ock
     Frey är;
 «Der ditt välde bekämpa jag skall, och der skall jag
     hämnas!
 «Söner jag äger i mängd och vänner jag snart mig förskaffar
 «Bland de nordiske män, det retliga sinnet är Lokes
 «Närmaste frände och bundsförvandt! Till strid jag dig
     manar!
 «Freya mig bistånd ger, i hennes dyrkan har mången
 «Nordens son sig förstört, i blomsterdoftande nöjen;
 «Mannen, förslöad och arm, är lätt hemfallen åt Loke!
 «Främst jag äger en son, den «svinskinns»-pelsade drotten,
 «Ben utaf minom ben och kött utaf minom kotte;
 «Göken lägger sitt ägg i smärre foglarnes nästen!
 «Företagsen och listig han är, och rakad och oljad,
 «Vinglig och slingrig och hal, trekantig och klotrund och
     affång,
 «Allt hvad man vill och som kan befordra hans syften
     och åtrå.
 «Klok och försiktig, beräknande noga båd' medel och
     utgång,
 «Företager han allt, som vinning kan bringa och fördel.
 «Sqvaller han stöper och ljus, han sopar gata och rännsten,
 «Samlande så öfver allt lekamlig och andelig näring.
 «Hamnbuse-skarans odödlige förste är tjenlig till allting!
 «Tjenare har han i sold, «huskarlar», förbleknade, arma,

«Störste parten utgöres af dem, som ur lidelsens skepps-
brott,
«Räddat blott oförsynthet, och hat till all lycka och
fridslugn.
«Sådana söner mig höfs, de bäst befordra min afsigt;
«Han skall blifva mitt stöd, mitt svärd, räfhårige drotten!»

Tystnade. Såg sig omkring på alfernas svartaste skara,
Sökte den klippskaste ut, att ned till jorden försändas.
«Gå», han sade, «till drotten, min son, till mannen af
«pelsen»,
«Under sömnen ingjut hos honom de djerfvaste planer,
«Tala listigt och slugt om stats-reformer och -plåster.
«Orons tid är nu inne, och tid för honom att skörda,
«Tid att herrska och störta om allt, blott klokt han
sig bergar;
«Fyndighet saknar han ej, på list han lider ej missväxt.»

Sof, i den tysta natt, på sitt öra, den vinglige drotten,
Drömde nya förslag och planer till blifvande vinning.
Huru sin «svinskinns-pels», den svarte, han sållt med all
fördel,
Hvad den bragt honom in, huru många fiffiga knep han
Dolt och utfört i den, räffodrad, utan att röjas.
Drömde tillika hur tusende ljus, af hans nyaste stöpning,
Brunno i alla palats och lockade sedlar i lådan;
Räknade ut huru sednaste regn, som gatorna afsköljt,
Många lass honom spart och mången rundelig kostnad.
Sjunkn i mjuka hyendets bädd, af förnjöjelse smålog
Listiga kindens grop, der sjelfviskheten så knepig
Grinade ohöljdt fram, en läslig runa för skådarn. —
Hastigt en retning sig røjde i alla dragen, oroligt
Kastade han sig omkring, och hvälfde sig åter tillbaka;
Nya tankar nu grepo hans själ och störde hans hvila!
Invid hufvudgården då stod svartalfen, i hamn af

Rödaste räf, med brinnande blick och slickande tunga;
 Vexlade hastigt om till djuret, som släppte till «pelsen»,
 «Lifmunderingen», ypperst bland alla hans äras juveler.
 Vexlade ännu en gång och stod der i skepnad af Loke,
 Halfva anletet svart, den andra hälften var liggul,
 Pungen i högra handen han bar, en spira i venstra,
 Af en kosvans, pryddig, med hviftande tofsen till krona.

«Son», nu talade alfen, «hvi ligger du dorsknen och
 drömmer

«Endast om vinning och guld, du, skapad till lysande
 bragder,

«Af allfader bestämd, att föra spiran och herrska!

«Ser du hvilken klenod, som doftande hviftar inför dig?» —

Och han förde sin spiras tofs till den drömmandes näsa.

Djupt, i en sugande suck, aromatiska doften han insög,

Och en förklarad njutning sig spred på den sofvandes
 anlet. —

«Väl är penningen god», så alfen, «och vägarne flera

«Leda till den, med rykte den fås, den fås utan rykte.

«Hittills du krafstat i smått, jag vill dig lära att sopa

«In den; sopa du redan begynt på de steniga gator;

«Du bör sopa i stort och fylla de bukiga börsar.

«Under buller och oro man lätt får herrska och styra;

«Styra i storm, det är att fylla sin kassa med sedlar,

«Blott man ställa och vända förstår, — det saknar du icke.

«Legodrängar du har, «huskarlar», utarmade själar,

«Fjantiga bihang och svansar, och djupt enfaldige vänner;

«Blända de förre med guldets lön, förblinda de andra

«Med blå dunster om frihet och rätt, dem ingen begriper,

«Ytterst om jemlikhet, som aldrig kan finnas på jorden,

«Prata och skrälla och vänd, den konsten du vunnit i
 födseln;

«Tala om republik, om president och om statsråd,

«Valde bland odalmän af bondeklassen, vår ära;

«Kärna der finnes och fosterlands kärlek, och fasthet och
alfvar,
«Menniskan likväl ej allt förmår, blott ledd af naturen.
«Kräfver ju hvarje sak sin öfning, och styrandet fordrar
«Bildning, erfarenhet, kunskapsmått, ej gifna åt alla;
«Liksom att plöja man läras måste, så ock att regera,
«Detta dock pratar du bort, lätt smickrad är massornas
sjelftro!
«Har du så upprört allt, det öfversta nedsänkt till botten,
«Gyttjan på ytan bragt, och allt är gäsning och kaos,
«Lätt du ställer dig högst och griper min doftande spira.
«Grundlagt har du ditt välde, och hamnbusiaden är
färdig;
«Guld med qvasten du sopar, som hittills sopat på gatan!»

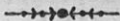
På sitt hyende kastade sig svinpelsade drotten,
Tog sig bak örat, i näsan sig drog, ej vakna förmådde,
Icke sofva med lugn; till klarhet drömmen ej reddes.
Tal han trodde sig höra och syner skåda framför sig,
Drömmens förvirring ej vecklades ut till tydliga bilder.
Alfen, den svarte, på honom såg, och såg af hans oro,
Huru hans tal väckt retande tankar och svindlande åtrå.
Skadefröjden i ögonen brann, och alfe-naturen
Längre ej tyglas kunde, han vek för sitt gycklande lynne.
Pelsade drotten i näsan han nöp, och tøjde dess ända
Väl en tum eller mer, utöfver dess vanliga längdmått.
Hastigt från rummet försvann; ur drömmen vaknade drotten.

Såsom då mot ett sken man länge ögonen riktat,
Slutligen blott en bild utaf svart för blicken sig visar,
Småningom den förvandlas i rödt, i grönt och i skiftning
Af mångfaldiga slag; så «svinskinns»-pelsade drotten
Vid sitt vaknande såg blott svarta bilder för ögat,
Trodde sig se en mörk gestalt, som manade honom.

Skrämd han gömde sitt darrande hufvud i djupet af
kudden, —

Mod är ej mannens sak, Guds gåfvor han äger af slughet, —
Men uti kudden dold tog bilden, till formen ej ändrad,
Ljusare färger och glans, och lekte i prålande skiftning.
Sinnet växte hos drotten, han mindes synen i sömnen,
Trodde det vara en dröm, så tom; men vände sitt anlet
Emot hyendet; näsan nu slog, den förlängda och töjda,
Dubbelslag och kändes i veck. Han spratt upp af för-
tjusning,

Sändning hade han haft från skyddspatronen, den kände!
Upp från lägret han sprang, sina tankar ordnade, märkte
Att en uppenbarelse stått skenbart vid hans sida,
Ifrån Loke, manande djerft till mäktiga bragder.
Talade så: «O, fader i sky, eller djupaste djupet,
«Fallit ej ordet har på hälleberget, på vägen,
«Det skall frodas och gro till rika och herrliga skördar!
«O, jag känner ännu aromatiska herrskare-lukten
«Af den spira, som hviftade gladt för min sugande näsa,
«Lång har du vidgat den ut, för lukten den liknar ett
språkrör,
«Samlande finaste ånga och fläkt af den ljulliga doften.
«Doftande spira och guld, o hvilka gyllene drömmar!
«Jag är redan din man; för långliga tider tillbaka
«Har du mig inköpt och löst, och tagit fasta och hemul;
«Snarliga skall du erfara, att sonen är värdig sitt upphof!»

FJERDE SÅNGEN.

«PELSE»-DROTEN UPPRÄKNAR SINA TROGNE.

Stolt af sitt nya beslut och gycklad af gyllene
drömmar,

Mätte, med tänkande steg, sitt golf, stordrotten af «pelsen.»

Likt en tupp, som i blå'r invecklat föttren och trampar

Höga, bestämda skridt, att undanslita sitt bihang,

Höjer sin kamm, ser betänklig omkring; så hamnbuse
försten!

Rak var gången och nacken var styf, med högburet
hufvud.

Bugtiga ryggen var sträckt, taktlösa och irrande stegen,
Efter tidsmått ordnade, slogo med jernhet mot tiljan.

Petri nycklar ej sökte han mer, nedkrummad och krokig,

Funna trodde han dem, gick så med befallande hållning,

Verldslig påfve, den andlige lik i lystnad att herrska.

Mönstrade så sina skaror i tanken, och talade halfhögt:

«Ypperst bland alla jag har den hjerne-urhålkade Mårten*),

«Krigare, skald, prosaist, republik-hembakare, — allting,

«Dito «anark»-fabrikör, en vän utaf «blod», men af
kaldblod,

«Spåman och tecknatydare, siare, andligen blindfödd;

«Liten tids anarki», litet «blod», och herrligt då frodas

«Skördar och grönskande äng, der han betar med bröder
i yrket.

---

*) Tidningen Aftonbladet gaf fordom en beryktad person det vackra smeknamnet: "ein gehirnloser Mensch"! Denne upptogs sedermera i redaktionens huldande sköte.

«Lydig och slät — med pension; men igelkotten han
liknar,

«Om du hans underhåll indrager eller förknappar,
«Samlande «Bidrag» med skefögd blick ur dagarnes häfder.
«Från sin födelse stund behäftad med andelig gulstot,
«Ser han allting i gult, ej andra färger han känner.
«Ypperlig är han för mig, republik-storsvarfvande Mårten,
«Blir general-adjutant för mäktige hamnbuse-hären,
«Ställer den upp uti «igelkott», en bild utaf honom,
«Oöfvervinnerligt stark, om ej för sedlar, de gula,
«För dem viker dock allt, så hos adjutanten, som hären!»

«Lucius, smädelsens hjelte och drott, storljugande
Mendax,

«Dig jag hälsar, mitt stöd, min «mjölko»*), krycka i
nöden,

«Tjenlig till allt mellan himmel och jord, storvingligt
«bekante»!

«Skildringar» skrifver du, «Bref», romaner ur tidernas
häfder,

«Allting skildrar du falskt, i historien diktar du, svärtar
«Uti romanen hvad ädlast vi haft, upphöjer det svarta!»

«Krigsbulletinerna lemnas åt dig, rabulisternas fälttåg

«Tecknar du skickligt i grönt, förvänder synen på folket.

«Ser det en blågul rygg, af de mina vunnen i striden,

«Lätt inbillar du dem, att det är tapperhets bandet,

«Hvarmed äran beprydt kommandören i segrande drabbning.

«Nederlag eller skymfelig flykt, ur din penna blir seger,

«Kardborre-kransen förvärfvad af oss förvandlas till lager.

«Största skicklighet har du likväl, att härar emellan

«Löpa och speja och sno uti lägren, hos part och hos
motpart.

«Som skottspole begagnas du bäst, framskjutsad med
ryckverk;

*) Se: Catilinariska Bref. Fynd. I, s. 30.

«Var din far linnväfware ej, han borde det vara.
«Härens spejare nämner jag dig, högättade Mendax!»

«Mycket bistånd jag väntar mig ock af «riddaren» lille,
«Fjanting kallad af menskor, af gudarne helre Notenius.
«Tanklös följer du mig, som jollen följer på pråmen;
«Säger jag: gå, du går; och säger jag: kom, och du
kommer;
«Rultar så snällt både till och ifrån, på *ici!* och *tout
beau*, Fjant!
«Ropar jag *a*, så svarar du *a*, mitt lydigas genljud;
«Öppnar jag munnen för *b*, så gapar du redan för stort *B*;
«Min pajazzo i allt, sjelfständig tror du dig vara!
«Men uti striden «ärlig» du är, otyglad och kortsynt.
«Såsom en vildsint tjur, med hufvud och hornena nedåt,
«Rusar åstad till anfall, ej ser så noga på målet,
«Störtar sig fram, så att dammet det yr kring fötter
och klöfvar,
«Och i sin ilande fart slår hufvud mot vägg eller stenar;
«Så du stormar åstad i din strid, slår hufvud mot väggen,
«Ser dig förundrad omkring, att målet ej stod dit du
rusat,
«Men förundrar dig ej, att du mot målet ej riktat.
«Vänder så om, slår hornena ned, gör åter ett anlopp,
«Alltid med samma ifver och fart, och riktning från målet,
«Och förundrar dig åter, att språnget aldrig gör verkan!
«Dig beskedlige, blinde fantast, bland de främste jag
ställer;
«Sina *enfans perdus* en skicklig fältherre sänder
«Först, att pröfva fiendens mod; och medan man skrattar
«Åt dina satser och språng, jag listigt faller i flanken.»

«Hugo von Löwenstern», du «Irrande Hind» på ditt
«Jagtslott»,
«Blixtrande snille med platthet förmäldt, så platt den kan
tänkas,

«Än en örn, förvånande hög, än mild, som en dufva,
 «Bländande rik och arm, än outtömlig än fattig,
 «Underlig äst du; men dock själsbroder till Qvistofta
 David!

«Stjernorna hinner du djerf, och plöjer med näsan i mullen;
 «Ingenting helt, allt brutet af herrliga, sköna fragmenter.
 «Men uti strid är du spetsig och fin, skarpsinnig i tvekamp,
 «Gör en fyrkant till rund, och bevisar att cirkel är
 trekant.

«Länge du stått i min tienst, «hjelphustru» och «huskarl»,
 och herre,

«När jag reser omkring och samlar nya koncepter.

«Visserlig kör du kärran i dyn, den sedan med möda

«Jag uppdrager igen; men du mig gagnat så mångfaldt.

«Fördom en offerprest, nu löshäst, körd utaf alla,

«Länge, en mullvad, idog och blind, du arbetat i jorden,

«Under samhällets grund, att der försvaga dess krafter;

«Gnagat, en annan Rotatosk, på den heliga känslan

«Af allt ädelt och högt, af uppenbaradt och medfödt.

«Religionens Ygdrasil så gerna du störtat,

«För att resa en thron åt vetandets isiga gudom.

«Allting «Går an» för dig, uti äkta förbund och i staten,

«Löshet vill du i allt, uti samhälle, kärlek och kyrka,

«Derför är «Konung» beslägtadt med «Kain», inför dina
 läror;

«Priapismen du knutit ihop med Saint-Simonismen. —

«Mod du ej äger, ej kraft i din arm; till krigsråd jag
 gör dig,

«Fyndig i planer du är och spetsig i hambuse-rådslag!»

«Tvekan hvälfs i min själ om bepröfvade vännen
 «Kuriren.»

«Bästa förstånd af oss alla han har, — det är icke
 mycket —

«Kunskap, erfarenhet, känsla för rätt, och måtta och sansning;

«Jemförd med andra det blifver ej stort, det blifver dock något.

«Men han är anti-republikan, vill styrelse, ordning,

«Häfdar lagarnes kraft och smädar ej konunga-magten.

«Hvart vill jag hän med en sådan man, då väldet jag griper?

«Dock, han försvarar så varmt det nya förslaget om valrätt,

«Hvarpå jag bygger mitt hopp, att tumma de bönderna arma.

«Ovillkorligt begagnas han skall, blott utväg jag visste,

«Att en plats honom ge, der han kunde brukas, och verka

«Efter de planer jag afmätt har, till välde och vinning.

«Tyst! Jag det fann! «Blådunst-utspridare» nämns han i hären!

«Blåa dunster han slår så skickligt i ögat på folket,

«Prisar det nya förslag, och lofvar dem magten och väldet.

«Får jag det en gång fram, snart stänges bonden från riksdag,

«Kronofogde och länsman och prest jag skrämmer, betalar,

«Hotar med tidnings artiklar och gräl, och lockar med sedlar.

«Dessa de väljande tvinga så lätt att vinkarne lyda;

«Ingen så grundligt en bonde kan qvälja, som fogden och länsman!

«Odalnamnet i munnen jag för; men foten är lyftad,

«Att från ständernas möten förjaga den klumpiga bonden.

«Nu en fjerndel han har i beslutande rätt; blir jag färdig

«Med det nya förslaget, ej länge han håller sin åtting,

«Småningom så nötes han ut, och behåller alls intet.

«Herremöten jag hafva blott vill, alsheriär-tinget,

«Det är de herrars ting, dit leder nya förslaget;

«Men man förstätt att svepa det in uti dunster och kattguld.

«Härvid duger min vän, «blådunst-utspridar-kuriren»,
«Dertill nämnes han ut, i det nya hofvet jag bildar!»

«Liten lefver ock än», högst litet han lefver; men kanske
«Duger han dock i min tjenst, att hålla rent uti lägret.
«Och uti drabbningens stund han ställes att grina på
flygeln,

«Säker för öfverflygning jag blir; så stygg är hans grining,
«Att förbi honom ingen vill gå, utan ryggar tillbaka. —
«Valet var godt, han är «Qvasi-modo» i hamnbuse-hären!»

«Men en prest törhända behöfs, dock endast för
syns skull,

«Hopen hänger ännu vid gammal vantro och klentro,
«För vidskepelser måste jag vika, att målet upphinna.

«Prest skall finnas i hären; men han bör blifva derefter!
«Fordom jamade ju, i kattspanns-tidningen, vidrigt

«Någon med prestebenämning, och skref så «Miniaturer»,
«Tecknade «Stockholms hemliga» smuts för läsaren oblygt.

«Fyndighet saknar han ej; men öfverhöljdt utaf slaggen,
«I rabulism omätlig i dag, «devouerad» i morgon,

«Smädar han konungars ära och skrifer se'n deras
«drapa»,

«Seglar, efter behofvets vind — så göra de allal
«Han är min man, och honom jag korar till «hamnbuse-
fältprost.»

«Hjeltarne tecknade stå, sju vise och djupe i rådslag,
«Mer eller mindre tillgifne; men alla förstörde och svage,

«Derföre följa de lydigt, om Loke mig icke besviker.
«Genom svält dresserar man — djur, försöket med menskor

«Vill jag göra; jag lyckats förut och lyckas härefter!
«Ännu har jag en hop, «strumpväfvare», laskare, qvinnor,

«Elektoralala pigor» jemväl, och fruvar, mamseller,
 «Alla af «emanciperad» ras; ej räkna förmår jag.
 «Dertill omätliga skaran af hela och half-rabulister,
 «Prester och knektar och skrifvare små, patroner vid
 bruken,
 «Adels-knapar och män, uppfödde med fraser och söt-
 mjölk,
 «Krämare vid sin disk och knoddar med peppar i struten,
 «Tafatt magister och ruggig student, desse verldenes vise,
 «De från huset på «Söder» undsluppne och friade själar,
 «Legio är deras namn; ty talet är stort, om ej praktfullt,
 «Som med enkla och dubbla stjernor (* *) smäda för
 födan,
 «Lefva af smutsig karrikatur, och — apotheoser!
 «Ho dem tälja förmår; kort, alla som hafva att vinna,
 «Men ej förlora dervid, om staten störtas och ramlar.
 «Länge jag förberedt dess fall, arbetat och äflats,
 «Uti mörker och tyst, att undergräfvat dess grundval;
 «Nu anläggningen mogen är, och Loke skall fröjdas!»
 «Dock, bekymmer mig gör en sak: de ärlige bönder,
 «Dem jag vid näsan drar, och inbillar dem stockar och
 stenar!
 «Verlden ej äger ett bondestånd mera aktadt och ädelt,
 «Än det åldriga Skandia har; sina anor det räknar
 «Ända från hedenhös, då konung var bonde tillika,
 «Ägde sin odaljord, der han hvilade vikinga-modet.
 «Gammal och trött sitt segrande svärd till bill han om-
 smidde,
 «Nya segrar ur jorden han bröt; men grönskande segrar.
 «Ingens herre och slaf, vidt skild ifrån lystnad att herrska,
 «Fri från andras förtryck, var «rätt och sanning» hans äral
 «Stammad från denna börd, är alfvar böndernas själs-
 grund,
 «Aktning för stat och för lag; men jag, och vännerna alla,

«Nu så länge dem ältat och knådat, och väckt deras
högmod,

«Att de klokast sig tro i landena, mena att «massan»,

«Starkast i armen, besitter tillika den djupaste visdom.

«Möda det kostat ej ringa, och nattvak, smicker och
pengar;

«Vännerna hjälpt mig i väg, de uti planen invigde

«Högvälborne och ståtliga män, med ståtliga fruar,

«Hvilka en tjenares skepelse tagit och snarorna tillsnodt.

«Statsråd har jag dem gjort, och gifvit supéer och
dryckslag,

«Druckit brorskål, och smickrat i tryck, och lismat med
tungan;

«Skaffat dem plats i soffan vid högvälborna grefvinnan!

«Näsa af vax de bära med lust och tro det är vishet,

«Som der tecknar sig ut och blir vishets frukter med
tiden.»

«Mörka tankar ibland fördystra mitt sinne, jag finner

«Ärligt ej handladt det var, att störa böndernas jemvigt,

«Locka dem ut i en krets, der fäste för steget de
sakna,

«Der deras kunskapsmått ej fylla de ringaste anspråk,

«Der en svindel, ett fall blir oundgängliga slutet.

«Aktad är hvar på sin plats, hvem aktar ej Skandiska
bonden,

«Men i de gyllne palats, der pekar man finger åt honom,

«Smickrar ett åtvändt anlete, frånvändt man det begrinar.

«Var det hederligt gjordt, att trampa det bästa i landet,

«Endast af egen vinning och lystnad att herrska allena,

«Sedan — kasta det bort när ändamålet är vunnet?

«Var det klokt utaf mig, att väcka gäsning i massan?

«Rörelsen hindras kan, dess riktning icke man leder!

«Mörka tankar nu åter fördystra mitt sinne! O, ve
mig! —

«Men, så Loke befallt; begäret segrar på känslan;
 «Svaghet ej höfves en man! — Budkaflar kalla de trogne;
 «Handlingens timma är inne och striden dånande manar!»

och Slöt. — Och med irrande blick han skådade dyster
 omkring sig,

Bäfvade hastigt tillbaka, liksom en syn honom uppskrämt,
 Vingade stegen i hast och vacklade blek utur rummet.

FEMTE SÅNGEN.

STOR-MÖTET PÅ HAMNBUSE-HEDEN.

Sändes omkring budkaflar och tidningsartiklar och
ilbud,

Skramlande maningar ut till bönder och ärlige landsmän,
Att sin fädernehydda och spadar och plogarne lemna,
För att samlas, till buller och prat, på hamnbuse-heden-
Sändes ock brådskande kallelser till rabulisternas förstar,
Att sig låta infinna till stora samlingens oro;

¶Ty nu hade man hunnit till längtade «ultima ratio.»

Hopar då skockade sig, från alla ändar och kanter,
Halte, blinde och döfve, förståndsberöfvade, svage,
Linkande, famlande fram på förståndets och fötternas
trädben.

Gäldstun öppnat sin grind och häktet den jerniga porten,
Grändernas kojor tömde sig ut och håloras skrymslor,
Statsmän växte ur dyn och reformatorer ur gyttjan.

Största statekonomen den var, som förskingrat sitt eget,
Bäst han vet, att det allmänna bör betala hans skulder;
Ifrigast i reformer den man, som är träl af passionen,
Och en hårsman ej vika förmår från rotade laster,
Ej en «topas» försaka, ej ändra ett steg i sin vandel.

Såsom vid grönskande vår, då man hungrande hjorden
utsläpper,

Att ur stängselns qualm utandas på lockande ängar,
Der en sorlande bäck och lifligt blomstrande tufva,
Vinkar med hoppet om bete och trädenas svalkande
skuggor,

Alla de bölande skynda sig fram, och trängas och skuffas,

Gumpar en ox, med stackota ben, eller ruggiga gumsen,
Kalfvar och stutar, och kulliga kor, och getter och
bockar;

Så nu rusade fram, till lockande hamnbuse-heden,
Hvimlande skaror af män, mångbrokig till färger och
blandning,
Qvinnor af «emanciperad» art och skägglöse piltar!

Täljen mig, Saga och Skuld, J höge gudinnor från
Walskjalf,
Som i vårdande händer bevaren all mennisko-framtid,
Ryktets ära och bragderns lof till sednaste släkten,
Hvilka voro de väldige män och beryktade förstar,
Som här samlade sig, om deras namn till er hunnit,
Om J tecknat dem af på era gyllene tafkor,
Eller dem redan ej glömt, bland mennisko-ätternas yrfän! *)

Främst bland alla nu tågade fram «svinpelsade»
drotten!
Stolt sitt herrskare hufvud han bar på klenliga skuldror,
Öfver hjessan en lysande hjälm, nyss vunnen i tvekamp
Med den slugaste räf, den han besegrade listigt,
Till bevis af sin öfvermagt tog af honom skalpen,
Prydde sitt eget hufvud dermed, såsom räfvares främste;
En «storhertig»**) härtill honom lånat blixtrande ögon.
Bakpå hjelmen han fästat, så sirligt, svansen af räfven,
Slingrande prydligt omkring i krummiga, böljande bugter,
Mätande hvarje hans steg och tecknande hvarje hans
åtbörd.

Näsan, af alfens kynne förlängd, han prydt med «juveler»,

*) Den gamla, Svenska benämningen på insekter.

**) En viss, bekant tidning beskref, för några år sedan,
ett djur, med ögon "som en storhertig."

Alla af hemgjordt slag *), klart skinande, granna, men
falska;

Konungar likna han ville, juveler de bära i kronan,
Hamnbuse-drotten på näsan dem bar, att dölja dess
längdmått.

Vid sin sida, som koger, han förde den ryktbara «korgen»;
Der låg ammunition och munnförråd för ett fälttåg!
Med högtidligt behag han svängde en herrskare spira,
Gjuten af glänsande stearin och inlindad med räfhår.
Segrande fanan inför honom bars, hamnbuse-baneret,
«Svinskinna-pelsen», den svarte, den ädle, odödligt be-
ryktad;

Armarne sträckte sig ut på en stång, att verldarne famna.
Främst dock gingo en hop af blåsande, raska härolder,
Tutande horn för sqvaller och smålek, satte i falska
Toner och skrånande ljud, att roa den gapande hopen.
Tidtals vexplades om med mördar- och tjuftva-historier,
Alla med egen «ljud melodi»; så hela den kända
Vexel-undervisningens bok för korrektionister,
Samlad och flitigt spridd af våra «Magistrar för brot-
ten.» **)

Så här stretade fram, djupsinnige drotten af «pelsen!»

Åtföljd herrskaren var af den tappre och lysande
staben,

Kämpar med toma ord, munnväder och skrällande fraser.—
Främst general-adjutanten, den hjerne-urhålkade Mårten,
Bärande tapperhets märket i svart: «för skefögda Bi-
drag.»

Blånor han ännu synliga hade, på näsa och kinder,

---

*) En tidning gaf namn af "juveler" åt alla grofva misstag, uppenbara osanningar och vanställda uppgifter, dem han, i rikt mått, röjde hos ett visst — — blad.

**) Se: Catilinariska Bref. Fynd. I, s. 45.

Fångne i sednaste strid med «Återblickar» och «Bihang». —
 Trädde derefter, med modiga steg, storljugande Mendax,
 Hjelte med munnen och bläck, en «skara af harar i
 hjertat;» *)

Väldig aristokrat, af ödet förvandlad till skjutshäst.
 Härens spejare-sven, en sköld han bar uppå armen,
 Målad på ena sidan med svart, den andra var likblek,
 Vid hans hastiga svängningar lyste det hela i smutsgrått.
 Högst uppå sköldens rand man läste: «min nådige on-
 kel» *),

Kallande härmed hjälp och beskydd af beryktade fäder! —
 Trafvande näst dertill den lille riddaren Fjanting;
 Hufvudet böjdt åt sidan, och munnen spärrande öppnad,
 Drottens längtade ord att återge såsom genljud. —

«Hugo von Löwenstern» dem följde tankfull, i otakt;
 Otakt varit hans lefvernes gång, i skrift och i handling.
 Lösen för hären han sinnade ut: «Det går an!» så han
 inföll,

«Allting går an» ibland oss, vår lösen det vare och
 blifve.» —

Långsamt, trädsko tung och rak kom kämpen «Kuriren»,
 Frusen i «vinterplagg», «blådunster» spridande om sig,
 Uppblåst, styf af de segrars tal han trott sig ha vunnit.
 Lästes på sköldens rand, som inskrift: «ärlig och trå-
 kig!» —

Grinande hoppade fram «Quasi-modo», pajazzo i hären,
 «Liten, som lefde ännu», — och sist fältprosten, i ändan
 Af all herrlighet stulade ut, ej varsnad af någon.

Närmast staben nu hastade flinkt lifegne i «huset»,
 «Karlar» i dagligt bröd, «hjelpustrur» att skura och
 släpa,

De som trampa den qvarn, der oförståndet förmalas

---

*) Se: Catilinariska Bref. Fynd. I, s. 25, 50.

Till politikens gröpe, till samhälls störtande planer;
Männer, som agnarne dröfta, och qvinnor som bakade
skalen,

Tro, af dröftning och bakning förvandlar hafre till hvete;
Skrika så kakorna ut. De blinde gnaga och tugga,
Sega finna de dem, motbjudande, knakiga, torra,
Segra dock blindhet och tro, man berömmar, prisar och
fröjdas,

Bjuder sin granne, och han, att ej synas ringare vara,
Rosar och lofvar jemväl; men i mjugg han stretar och
grinar!

Drar den ena vid näsan en ann; ett oändeligt notvarp. —
Bland de arbetandes tal uppträdde nu brokiga skaror,
Slottskansliet var tecknad med bäfvan i pannan på alla;
Märket är qvar på en rock ur assistansen förlossad.

Intill desse förenade sig livvakten, den trogne,
Blinde, som aldrig tänkt och aldrig erna att tänka,
Dock frisinnade män, — med utanläxor för dagen!
Tuppen på tornet de likna, som bäret liknar det andra,
Svansen med vinden går, — och sådan är rolen de spela.

Hvimlade fältet re'n, den stora hamnbuse-heden,
Af otaliga hopar, som stojade, talade, skreko.
Som då en tallös mängd af klumpiga, kraxande kråkor,
Sträfva med tunga vinge-slag till den lockande åtel,
Der dem väntar ett rof, begärligt för lukt och för matlust,
Till att mätta en slukande blick och en svältande mage,
Luften uppfylls af buller och vidrigt skrånande krax-krax;
Så här samlade sig rabulisters omättliga flockar,
Och från fjerran man hörde det långtande frossandets
jubel.

Ståtligt närmade sig «svinskinns»-bepelsade drotten,

Bar på hufvudet stolt den räfsvansvickande hjelmen,
 Höjde med ädel blick juvelomskinade näsan;
 Nickade nådigt till en och hälsade vänligt en annan.
 Skarorna vände sig om och skockade sig emot drotten,
 Lifliga rop upphäldes af «hurrabasar», de trogne.
 Men i ett ögonblick greps mängden af stormande skrattlust,
 Och ett väldigt «hurra!» bröts af till ett «hu» — — och
 en salfva
 Af ett skallande skratt, som dånade vidt öfver slätten.
 Stum och förvånad nu stavnade tvert stordrotten af
 «pelsen»,
 Vände förundrad sitt hufvud och mångbugtslingrande
 svansen;
 Nya salfvor af skratt mottog räfhjelmade försten!
 Tjugu härolder kallades fram, att blåsa till tystnad;
 Tonerna hördes ej mer än flöjten i stormande nordan.
 Adjutanterna lupo omkring, livvakterna väsnas,
 Lucius höjde sin röst, fältprosten förmanande stämman,
 «Liten» grinade styggt och Märten bräkte sitt bä-bä;
 Allt förgäfvdes, ty skratt och tumult och stojande buller
 Hvälfde från hörn till hörn öfver hela hamnbuse-heden. —
 Lång, som en utsträckt pung, på mynt och penningar
 uttömd,
 Så, med förbluffadt anlete, stod räfhjelmade drotten.
 Vände sig om och såg «brefskrifvaren», vinglig i hugen,
 Vinkade oförmärkt och hviskade vingade orden:
 «Vän, ej anar jag godt af dessa otyglade hopar,
 «Huru beherrska de massor, hvars första hälsning är
 löje,
 «Det jag ej tysta förmår, ej mina pukor, trumpeter?
 «Väl har jag alltid predikat för mobbens och «massor-
 nas» välde,
 «Tidigt jag smakar den kol, jag länge och flitigt har kokat;
 «Vatten jag tog öfver hufvudet, ser jag, då hopen jag
 retat!

«Står uti eget skön, att ej lossa en rullande klippa,
 «En gång satt uti fart man ej mera fallet bestämmer.
 «Lucius, slingrige vän, som förmår att åka och vända,
 «Med dig tag «blådunst-utspridaren», ärlig och tråkig,
 «Mana till tystnad med list, han slår blådunster i ögat.
 «Stilla det löje med hast, *et eris mihi, maximus Mendax!*

Kacklande gässena likt, som flytta från värmande
 söder,

Upp till de nordliga fjäll och den ljusomfamnade midnatt,
 Slå sig i träsket ned och skräna och snattra och bullra;
 Så allt jemt uppå hambuse-hed än skarorna stoja.
 Smygande in bland dem Mendax, storljugande drothen,
 Åtföljd lätt uti spåren af «blådunst-spridaren», ifrigt
 Hviftande ur ett rökelsehorn blådunster i stor-moln,
 Sökte Merkurii ättling de mest långtalande hjeltar.
 Träffade snart en hop af sladdrande statsmän och piltar,
 Sammanslingrade i en knut, som ormar om våren,
 Då de af solens vaknande stråle till lifvet uppväckas.
 Gyckel här drefs med försten, anmärkningar haglade
 hoptals,
 Näsan man löjlig fann, juvelerna falska, och svansen,
 Vidthänskuggande, retade skarpt det allmänna skrattet;
 Buller, upplösning och støj var massans lifvande nöje.
 Skärande ristningar djupt i sin mage nu Lucius kände,
 Minnet vaknade klart af egna, förriga bragder.
 Dunsterna blå utspriddes af «dunst-utspridaren», — få-
 fångt,
 Bittra fraserna störtade raskt, inöfvade länge!

Tankfull och sinnande mellertid nu nalkades Hugo,
 Fordom «Irrande Hind», nu krigs-råd i hambuse-lägret.
 Öppnade munnen och talte till räfskinns-hjelmade drothen:
 «Tafatt står du och rådlös der, du hjelte af «pelsen»,

«Massorna sätta i buller, det var ditt lefvernes syfte,
 «Målet är nådt, ej stilla förmår du de skrattandes löje,
 «Illa du styr, när «om mitt och om ditt» de hungrande,
 strida!

«Ännu tystas de lätt, följ rådet, klokt och begrundadt.
 «Tjugu härolder du utsändt har, att trummeta och tuta;
 «Blåsa de upp dina älsklings sånger för sqvaller och
 smälek,
 «Vexlande om melodier för mördar- och tjufva-historier,
 «Hastigt massorna lyssna och tystnad lättast befordras.»

Slutade. — Lucius stod, med «blådnst-spridaren»,
 omvärfd

Af djupsinnige män, barberare, busar från hamnen,
 Piltar med struten i hand, storpratande kypar-patroner,
 Reformatorer med kursen i munn och handen på disken,
 Alla långt framskådande, djupt inträngande snillen,
 Som med forsande tunga förstå att stater omskapa.
 Slingrig och hal han talat och tigt förgäfves om tystnad,
 Ljudet nu öronen slog af tonerna allmänt bekanta,
 Sqvaller uttalade en och tjufhistorier en annan.
 Lyssnande gapade alla, på läpparne ordena dogo,
 Snart var tyst uppå slätten, att flugornas surring man
 hörde.

Smög sig sakta framåt och flat, «svinpelsade» drotten;
 Hufvudet böjde sig ned med ögonen sänkta mot jorden;
 Var den stolte ej mera, som svängde den svansade
 hjälmen;

Anletets tompung-vidgade längd ej ville sig runda.
 Nalkades så till midten af längtade hamnbuse-heden,
 Varsnade ståtlig en thron, upprest af beundrande händer;
 Hufvudet höjdes, ur ögat brann eld och anletet rundas. —
 Svart var thronen och låg. — Rabulismen älskar att
 måla

Allting i svart; så jemna sig lätt det sköna och stygga. —
 Trenne trappsteg ledde dit upp, och likhet den hade
 Med de throner, dem straffet uppreser åt nesliga brottet.
 Foten af svafvelstickor var lagd, det hela var rangligt,
 Gungande gängligt och löst för kommande, gående vindar.
 Prydlig en himmel man fäst uppå fyra käppar af hassel,
 Sidorna sirade voro med hängande, rika festoner,
 Der man i böjningar såg ett — bladet, eller ett Alle—.
 Var det af ödets nyck eller bristande konst hos artisen?
 Snaror liknade hvarje feston, kringstående hufvud
 Skådadt från motsatt håll, såg ut som fastnadt i snara. —
 Ställdes till höger om thron hamnbuse-baneret, det stora,
 Och till venster sin plats erhöill afsprättade fodret*).

Stolt nu trädde här fram och rak, räfhjelmade
 drotten,

Gick, med herrskare steg, till thronen, ilade uppför,
 Stadnade, såg sig omkring på de blinde och missledde
 hopar.

Men vid ringaste rörelse vaggade all denna byggnad,
 Rossligt skramlade pappers festonerna, torra och toma,
 Såsom då torkadt starrgräs vaggas af drifvande vindar.
 Bleknade hjelten, förstummades; ett järtecken han anar;
 Repade mod, sig ställde försigtigt, att komma i jemvigt,
 Lätt för en man, som slugt balanserat hela sin lefnad.

Öppnade munnen högtidligt och talade ljungande fraser:
 «Ädle och Skandiske män! omkring mig skådar jag
 kärnan

«Af hvad Norden har renast och högst, och friast i
 handling!

«Redan i fjorton år jag eder uppfostrat och ammat,
 «Rastlös sträfvat till målet, med mången egen upp-
 offring!» —

*) Se: Catilinariska Bref. Fynd. I, s. 62.

Knappast sednaste ord uttaladt var utaf drothen,
 Förr än svansen från hjelmens rand sig höjde behagligt,
 Sträckte sig ut och slog de mjukaste bugter i luften,
 Böjde sig ledigt fram och torkade hjelten om munnen.
 Bättre ett knäplås icke förmått en talare tysta,
 På riksmöten i Nord, der det svallar ord utan tankar,
 Ej en täppande kran instänga ett strömmande vatten,
 Än nu kysen den fina förstummade mannen af «pelsen»;
 Stormande skrattet skallade dånande vidt öfver fältet.
 Drothen såg sig omkring, såg Mendax och skakade
 hufvut,
 Hviskade tyst: «järtecken»; men började åter att orda:
 «Tiden nu stundar till handling och timman är inne att
 verka,

«Nya förändringar *drifvas* fram, det gamla omstörtas;
 «Allting hvad gammalt är förklarar murket och ruttet,
 «Minnen böra ej folken ha, ej häfder, ej forntid,
 «Hvälfvas omkull skall allt, det nya byggas ur gruset;
 «Andra arbetat åt oss, som foglarne ligga på gök-
 ägg!» —

Brusande bifalls sorl nu brakade vidt öfver heden,
 Fruktan för slottskansliet försvann från leende anlet.
 Åter i hast den böjlige svans strök talarn om munnen;
 Munterheten ånyo bröt ut i skakande stormskratt.
 Liksom korkad nu stod den räfskinns-hjelmade drothen,
 Ljudet ville ej ut, ej orden formas i fraser,
 Luften pep i hans hals, som lekande barnenas lergök.
 Smygande trädde nu fram adjutanten, vinglige Mendax:
 «Onda tecken bebådar din prakt», han hviskande talte,
 «Dumt att styra sig ut i en drägt, som tyder så öppet,
 «Ällingens yttersta mål, och der alferna spela sitt gyckel
 «Med oss alla, så älskade, gynnade söner vi äro.
 «Tala ej längre, församlingen lätt då skingras af skrattet.

«Sluta med korta och kraftiga ord; fältprosten du ställer
«Bak, att hålla i svansen, att räfven ej visar sig öp-
pet.» —

Slöt. — Och myndigt vinkade nu «svinpelsade» drottens
Åt fältprosten, som hastade fram, och grep efter svansen,
Nådde den ej från dess höjd; men fann i blinken ett
medel.

Tjenstestafven i handen han bar, oskalad och skroflig,
Såsom krycka han skurit der ut en bild utaf Freya.
Spräckte med tänderna hastigt ändan af taggiga käppen,
Tog så svansen i klykan, och höll med öfvade händer;
Tjensten, en sådan han skött under all sin offentliga
bana.

Började åter med stadig röst, räfhjelmade drottens;
Orden sväfvade ut mellan pelsen till höger och venster;
Grinade mången trogen i smyg och hviskar åt grannen:
«Talat ju alltid han har emellan pelsarne begge»,
Svarar den andra, och nickande biföll genast den förste.
Drottens hållning var störd, järtecknet skrämt honom,
skrattet

Upplöst hela hans lugn, han talade stelt och förvirradt.
Klungo, som klämtning för eld eller vällingsklockan på
landet,

Nötta fraserna tätt, om «jemlikhet», om «reformer»,
«Allmänna val», «president», om «fria qvinnan», och
«skatter»,

«Massans välde» och «folkets röst», i ett oredigt virrvarr.
Som i en gryta der ärter och surkål kokas tillsamman,
Porlande visa sig ärter och surkål, och surkål och
ärter;

Föllo så drottens ord, och liknade närmast en soppa.
Svansen på hjelmen sig ryckte och vred; men prosten
i ändan

Höll med stadiga händer, och stretade lyckligt till slutet,

Der man ändtligen tydligt förnam: «i morgon till vapen,
«Kämpar för jemlikhet och qvinnor för friare lefnad!
«Alla församlas beväpnade här uppå hamnbuse-heden!»

Samlingen skingrade sig; de trogne höjde ett: «hurra»!
Skrattande dock de fleste försvunno från löjligen mötet.

S J E T T E S Å N G E N .

«PELSE»-DROTTENS PINA OCH HUGSVALELSE.

Samlingen upplöst var, misslyckadt talet; försöket,
Att till obändiga bragder och dåd församlingen reta,
Strandat hade mot vaknande sans hos de fleste af mängden. —

Oftare genom skratt, än skarpaste skäl eller grunder,
Ögonen öppnas på dem, som, vid solklar, ljusaste dager,
Föremålen ej skönja, om icke på sned eller bakvändt. —
Löjlig en ståt utvecklade här räfhjelmade drotten,
Löjlig var hela hans stab, och följet var trasigt; och
svansens

Krummade bugt till hans munn, var ett järtecken så
löjligt;

Snytas behöfde han väl, då han ljög och braskade oblygt.
Hemliga, dolda planer han uppenbarat för tidigt,
Sjelfviskheten gick främst och Judas med pungen kom
efter!

Der ännu en gnista förstånd satt kvar uti mannen,
Vaknade klar besinning och segrade manliga vettet.
Skrattet och retade harmen förskingrade mängden af
folket,

«Massorna» stodo blott kvar, och skaran från gäldstun
och «hamnen.»

Såg med förvånad blick och djupt hjertskärande
känsla,

«Svinskinns»-pelsade drotten bekymrad, hur mängden för-
skingras.

Tårarne tillrade ned, som hvitaste ärter de största.
Såsom då bonden sin klarings-panna, till husbehofs-
bränning,
Stält öfver lågande eld, och de längtade vätskorna rinna,
Runda och trinda och stridt, ur långa rören af koppar;
Tårarne så ur hjeltens ögon nu brännande runno.

Sorgsen han sträfvade hem; hans hufvud var lutadt
och ryggen
Återtagit sin bugt, den sökandes böjliga ställning.
Hjelman skrunnit ned på hans näsa, och svansen i nacken
Lytades upp kapprak, som på väderlekar, dem pojkar
Ställa i ärtland, att rofgiriga sparfvar förjaga.
Icke den vickade mer, den delade ägarens smärta,
Ändan slokade ned, såsom bild af det dufnade hoppet. —
Mätte med irrande steg sitt golf räfhjelmade drotten,
Takten var borta och stampningen gick öredig, förvirrad,
Som i en klädesvalk, der bonden stampar sitt valmar. —
Midnatt det ändtligen var och drotten sökte sitt läger!

Drömmar snart omgycklade honom, oroliga, mörka:
Tyckte sig stå på sin vacklande thron, den sviktar och
störtar;

På en påle, med krok, upphängdt sågs stora baneret,
Räfskinns-hjelman bredvid, han sjelf framföre, som fastväxt,
Räfskinns-svansen afputsar hans munn, och hoparne skratta.
Kogret, «korgen», var nu, såsom förr, utblottad på tankar,
Knepen, de gamla, der skramlade än, förtorkade, nötta,
Liksom ärter i gåshals, böjd till botten i nystan.
Sutto dock ännu kvar hans näsas falska juveler;
Gladt han grep på sin börs; den var tom; han förskräck-
tes och vaknar.

Kallsvett pannan betäckte och darrande lemmanne skakas.

Loka-fränden med grämelse såg hans smärta och
plågor,

Sökte upp Hel, som till hälften är svart, till hälften lik
menskor.

«Dotter», så talade han, «mina planer störtas på jorden,
«Om du ej hastar att stärka den man jag valt till mitt
redskap.

«Länge han mina planer beredt och banat dem vägen;
«Manad af mig till djerfvare dåd han svikes af folket,
«Som fått ögonen öppna, belett hans löjlige praktståt.
«Skrattet är allmänt kring Skandias bygd, «svinpelsade»
hjelten,

«Så han benämnes, och kallas derhos räfhjelmade drotten!
«Nu, uti handlingens stund, han öfvergifs af de kloke;
«Adjutanterna endast stå qvar, «huskarlar» och «busar»,
«Skräflande «massor» och män, frostbitne i hufvud och
tanke.

«Modlös sjelf han ock är, nedslagen, rådvill och tafatt,
«Muntrar du honom ej upp, han rymmer fältet; så
gör han

«Ofta när beniga frågor uppstå, «hjelpustrurna» sköta
«Då hans rörelse hemma, och tröska frasernas långhalm.
«Sjelf han reser i fremmande land, och, kommen tillbaka,
«Skyller på legokarlarna djerft, dem han lemnat i sticket. —
«Dotter, tag du hamnen af Freya och hasta till mannen,
«Der han ligger och qväljs, som en mask och pinas af
drömmar,

«Olycksbådande; muntra så upp den klenliga själen!
«Lofva du guld och grönskande skog, och gör honom
pigger;

«Medlet är godt, bepröfvadt, men strö med rikliga
händer!»

Sade. — Men Hel uppstod, tog hamnen af Vanadis-
Freya,

Smycket Brising om halsen; — det väcker kärlek och
tillit!

Spiran hon hade i hand, den kända med tofsen och
lukten *).

Ilade skyndsamt bort och kom till mannen af «pelsen»,
Der han låg på sitt läger, och qvaldes och vändades
pinligt.

Hastigt af Surturs lågor hon tände upp hundrade småljus,
Likt stearin småstumpar i glans de skimrande lyste.

Trädde till lägret Hel, och en trollkrets slog hon, med
spiran,

Skickligt om drottens munn, och tofsen höll under näsan;
Kände den lifvande lukt, «kogubben», och vaknade skynds-
samt.

Skimret af ljusen bländar hans syn, han tyckte sig hemma,
Uti egen fabrik, der man pröfvade stöpningens blandning.

Lukten var honom bekant, han gnuggade pannan och
stirrar,

Med förvirrade ögon omkring, såg Freya-gestalten,
Trodde det var en förtrollning, ett alfernas gycklande
bländverk,

Tog sig om näsan och kände det var hans egen, för-
längda;

Verkligheten stod klar, det fanns ej tecken till misstag.

Närmare trädde nu Hel, såg kärligt på fränden och
talte:

«Frändel Hvi ligger du der, klenmodig och rädd, såsom
räfven,

«Gömd i sin håla, och tittar der fram ur gångarne fyra?

«Fege, ditt hjerta är klent, förslag du äger i mångtal,

«Mod att föra dem ut ej Odin skänkte, den karge,

«Vill ej att andra i handling våga, hvad ensam han
vågar.

*) Se sid. 23.

«Gudarne valt dig till verktyg för stora, omfattande planer,
 «Allting skall jemnas så platt, som det plattaste hufvud
 du äger
 «Bland rabulismens omätliga här, ditt eget ej räknadt.
 «Förste du blir, skall styra och ställa, och svänga och
 samla
 «Skatter af renaste guld, och gulaste sedlar ur banken.
 «Dunsterna blåa du sprida förmår med skickliga händer,
 «Blådunst-spridaren» före dig går och hviftar och dammar,
 «Mängden så lätt florshufva bekommer, då saken de
 fatta
 «Lika litet, som Skandia nu förstår hvart du syftar.
 «Tala blott käckt om reform, om «nya förslaget» och
 «valrätt»,
 «Låt dem löpa med stängen och rida på frasernas kähäst:
 «Jemlikhet, «republik»! Slå kring som kusken med
 snärten,
 «När han sitter på gatan och väntar på dröjande herrskap;
 «Ordenas skramlande lätt förnyas, som snärtar från piskan.
 «Har du allting i ordning, då griper du tömmen med
 handen,
 «Styrer och körer och vänder ånyo och kuskar i fyrsprång;
 «Detta du öfvat en mängd utaf år, höglärd uti konsten.
 «När så allting är redo, du bönderna kör ifrån tinget,
 «Ärlige med sitt enkla förstånd, ej fatta de krokknep.
 «Kör så borgaren bort, och presten och modige adeln,
 «Öfrige äro blott då rabulist-hamnbusar i frackar!
 «Nu din tid är inne att herrska, regera och vända,
 «Fylla din kassa, och se'n du lemnar dem alla på båten.
 «I marvatten nu skutan befinns, hvad rör det ditt
 Hjerta;
 «Planen är vunnen och du har spelat lanter med slughet.
 «Upp du fege, och ligg icke der och pusta och sucka,
 «Handlingens timma är inne och gudarne vänligt dig
 vinka!»

Slöt. — I ett glimrande sken upplamnade rummet,
 och synen
 Plötsligt försvann, och mörker ånyo betäckte det hela.
 Liksom Jonas i fiskens buk, bekajad och inklämd,
 Satt och längtade hän till Ninives grönskande kurbits,
 Räfskinns-hjelmade drotten nu satt uti djupaste dunklet,
 Pressad och trångt instängd af begärens omättliga hvalfisk.
 Modet hade nu vaknat på nytt, förgylldt utaf hoppet,
 Väckt utaf Loka dottren, den han tyckt Vanadis vara,
 Trodde sig skyddad och ledd af odödliga gudar i Val-
 skjalf. —

Längtade så till dager och guldrikt lönande handling!

S J U N D E S Å N G E N.

DRABBNINGEN.

Arla om morgonen solen stod upp uti skimrande
 strålgans
 Och med väldige språng Skinfxe ilar mot fästet,
 Der hans glimmande mahn strör guld och purpur i
 rymden.
 Skyndande undan för Sköll, den ulf honom jagande följer,
 Hotar att sluka hans sken, men räddas till Ragnaröks
 skymning. —
 Vaknade räfskinns-hjelmade drothen, hans blickar på himlen
 Föllo, der allt var förgylt, hans framtids lofvande färger.
 Glad, med ett hopp, på golfvet han stod, grep svansade
 hjelmen,
 Kogret han hängde vid sidan, och spiran i handen han
 förde,
 Tog med den andra baneret, den verldsberyktade «pelsen.»
 Hastade ut till fältet, der hjeltarne redan sig samlat;
 Hälsades genast med salfvor af muntraste löje och hand-
 klapp.
 Skyndade fram fältprosten och talade vingade orden:
 «Ståten ej glömmet du, löjlig i hug, allt nödigt du
 glömmet;
 «Står ju här «sans-culotte», i skjortan, barbent och skolös,
 «Tror du att hvissling och skratt skall väcka aktning
 hos hären,
 «Trasig, ehuru den är, till rock och till sinne och sē-
 der?» —
 Slutade. — Slingrige drothen såg ned på sin klädsel och
 rodnar;

Rodna han verkligen kunde, otroligt det synes, men skedde. —

«Gif mig ett par», han sade, «en prest är ock jag uti hopen,

«Har jag med Strauss gjort härtåg och larm mot tron och mot läran.

«Snabba dig nu; ty skrattet det växer och dånar i luften.»

Brådskande räckte sitt plagg fältprosten, och trippade efter

Ledig och utan tvång; tog rocken af närmaste «buse»,

Klädde på drottin, till hälften nu prest, hamubuse till hälften.

Tågade modigt fram till de samlade, glesnade skaror,

Hopar, med gulnad blick, ett bevis uppå vilda passioner,

Hvilka i själen förbrunnit och bredt fallaska på ytan.

Slarfvige stodo de här, ej vapen såg han, ej sköldar

Ej af svärd ett enda, ej lans, ej blixtrande stålet.

Vredgad rusade fram svinpelsade drottin och hånfull,

Såsom då räfven ser på den gås, han ernar att gripa,

Ljungade fram de straffande ord och slamrande talte:

«Väpnade kallat jag hit er fege och torftiga själar,

«Att med vapen och mod tillkämpa er gods, som är andras,

«Huru ser jag er nu, tomhändta, som alltid J varit!

«Tron J att segern vinnas med det prat och det skrävel vi öfvat,

«Långa åren förut; det beredt den blodiga striden!

«Nu är handlingens stund, nu svärdet afgör om klokhet

«Eller frasernas skrammel skall styra det åldriga Svea.

«Och nu befinner jag er storlåtige, ej jag betviflar,

«Slarfvige, det jag nog ser; men väpnade — finner jag ingen.»

Sade. — Nu haltade fram en kämpe, gulnad i tjensten, Gjorde sitt ställnings steg, och svarade trotsigt och talte:

«Väpnade kallat du oss, vi förstodo vinken och grepo
«Smuts från vägnarnes dy, och stenar från gator och
rösen.

«Vapnet är ditt, det första, — det enda, hvarmed du
har kämpat,

«Och när seger du vunnit, med detta vapen du fäktat.

«Tadlar du oss, då vi göra hvad du så länge har öfvat?

«Fyld är vår högra hand, att dermed fienden hölja;

«Stenar i venstra handen vi dolt, så lärde du alltid,

«Då mot fönster du sände oss ut, att klingande strida.»

Tystnade; men begrundande stod mångknepig drotten.

«Rätt!» så talade han. «Jag känner verkan af vapnet,

«Redan i fjorton år jag dermed segrande kämpat;

«Tappre, glömmen ej det, i ymnighet vapnet är verksamt!

«Öfverhöljen dermed hvad renast är och hvad ädlast,

«Fläckarne räkna de skådande helst och det man be-
skymfat,

«Ryktbart och högt, och högsinnt och stort, det hopen
föraktar.

«Sker det med skäl, ej spörjer den åt; med oskäl, dess
bättre,

«Ty då drages det ädlaste ned till de lumpiges like.

«Sviker oss segern här, håll stenar tillreds emot fönstren,

«När det «nya förslaget» skall *drifvas* igenom i stånden,

«Att få «massorna» in uti Sveas blifvande «kamrar».

«Redan de fege jag skrämt med hotande tidnings artiklar,

«Skäl, stenhårda, och klingande rutor och skri ifrån
gatan,

«Verka på fruktande män, som ej blygas att skälfva för
hotet;

«Så min framgång beräknat jag har vid stundande riksdag!»

Liksom väldiga skaran af flaxande skriande tranor,

Under sin flygt mot nordnen, uppfyller luften med oljud,

Slå med kacklande ned i mossan, sökande tranbär;
 Så besvarade hoparne nu det lifvande talet.
 Nickade drotten af «pelsen» till jublande skränet sitt bifall,
 Räfskinns-svansen sig höjde så stum, mot kanten af
 hjälmen,
 Vinkade utåt mängden; men strök vår hjelte om munnen.
 Hastigt, liksom en elektrisk stöt, lopp genom hans lemmar
 Magten utaf järtecknet; och fram fältprosten nu skynår,
 Att till behörig tukt nedtrycka det hviftande skämtet.

Nickande nalkades så den knipslug-slingrige drotten,
 Leende gick han hopen omkring, som qvigan omkringgår
 Kalfven, då först hon burit, som står på fötterna ovan.
 Talade muntrande ord; men svansen af prosten i tukt
 hölls.

Lucius, mellertid, beryktade spejaren Mendax,
 Mellanlöpare född, uppfostrad, danad och fejad,
 Stor-plankstrykare, skicklig i svart, till seder en pendel,
 Drifven af inre natur och länge utbildade anlag,
 Smugit sig hade, i natt och alltomhöljande mörker,
 Intill fiendens läger, att der ransaka och forska.
 Träffat hade han vännerna fordna, med hvilka han ätit
 Salt och bröd på sin tid, inom kulissernas skymning.
 Skärpt af dagar och år hans blick re'n länge förutsett,
 Att rabulismen uppblomstra förmår, men åter förfaller,
 Liksom svampar; ty svampen det är uppå samhällets
 ekstam.

Ansåg derföre klokast, att se sig om i ett läger,
 Der han, fordom begagnad, nu utbjöd trohet och tjänster;
 Men man kände båd' Esaus hand och rösten af Jakob!
 Sviken i detta «pendel-försök», hans spejande öga
 Skådade rundtomkring bland fiendens härar och leder,
 Fann dem starke och lugne, ej trotsande, utan all
 fruktan;

Älskande fredlig förbättring med sans, beredd till att strida

Mot omstörtande våld, mot tanklöst hvällfvande anslag,

Ilade så tillbaka igen till hamnbuse-heden,

Från sitt slutade spejare värf, storljugande Mendax,

Hastade fram till hopen, som stod, krigsrustad och uppställd,

Talade vingade ord och skarfvade dugtigt, som vanligt:

«Ute jag varit och skött min tjenst, uppmärksam på allting!

«Fiendens härar jag spejat; de stå der darrande, häpne,

«Ej behöfves nu vapen och strid, er blick dem förjagar.

«Upp och framåt, J frihetens män, J kämpar för äran!?!»

Segrande jubelskri nu dånade vidt öfver fältet!

Tvislande lyssnade dock häruppå räfhjelmade drotten,

Kände hur Lucius målar i grönt, hvad han skådat i ljusrödt.

Räfskinns-svansen vid hjälmen ock greps af en ytterlig oro,

Ett järtecken så säkert, att talade ord voro puder.

Prosten han stretande stod och behöfde hela sin styrka,

Att den hålla i styr, och all sin vana vid värfvet.

Blåstes till uppbrott nu, i långthändånande lurar,

Gjorda af tidningsblad, hoprullade, klistrade skickligt

Med det limm, deri foglarne fångas och sömniga själar.

Hoftrumpetare-flocken förut, «huskarlarne» alla

Tutade sitt «framåt», och de vanliga tonerna skrälde,

Torra och toma och skramlande, stärkta af längden i luren.

Knapt man lyftade foten, beredd att «taga ut steget»,

Då den åter föll ned, och stod såsom växt uti jorden.

Fruktan skakade krigarnes leder och bleknade gulhyn,

Öronen sperrades upp, att varsna de skrämmande ljuden.

Hoparne hade uttryckt på fastande mage, och göken

Hälsade, med sina gäckande toner, den dårliga vandring!
 Oro spriddes i hären omkring, som på fältet, der fåren
 Stå i skockar, och skåda en hund då han nalkas, ej
 väntad,

Stirrande se på hvarann, än till höger, sedan till venster,
 Innan flykten de taga; så skarorna stodo förskrämda.

Skakades djupt i sin själ räfhjelmade drothen, ty åter
 Hotade nytt järtecken; men liksom yr utaf rädsla,

Hastigt han rusade till och befalte ett ljudligt: «framåt
 marsch!»

Hopen stilla och darrande stod, en röst sig dock höjde:
 «Handlingen, den du beredt, är ej lycklig, ej gynnad af
 gudar,

«Ut till strider du lockat oss hit, en gök har oss dårat!» —
 «Var det en eller två?» så frågar en röst utur mäng-
 den. —

«För ej slingriga tal, säg rent ut tvenne de äro!»

Så ur hopen en annan röst, och skrattet blef högljudt.

Allt stod här uppå spel, ett uppror färdigt att brista
 Ut bland otyglade massor, och af vidskepelig hälfvan.
 Tafatt syntes han der, den storkringknepiga drothen,
 Viste sitt fattiga råd ej mera, förlorade modet;
 Ringa var det förut, nu sjönk det nedanom hjertat.
 Kallades fram de sju, de vise, förfarne i lägret,
 Att uti nödens stund rådpläga, syndigt och klyftigt.
 «Allt förloradt nu är!» så talade slingrige mannen,
 «Alla tecken bebåda oss ondt och skrämman upp hopen.
 «Svansen ej hålls från min munn, om ej fältprosten här
 funnes,
 «Göken oss dårar och röster man hör, att vi äro tvenne;
 «Så man läst mina kort och jemför likhet i ljuden.
 «Män, skarpsinnige, rådet är dyrt, om ej allt skall för-
 derfvas.»

Svarar med ilande brådska, «Herr Hugo, den irrande Hinden»:

«Rådlös än aldrig du var, mångfintlig och slingrig i hugen,
 «Göken dig dårat och ljudet utaf beslägtade rösten.
 «Blott på nykter mage ju verkar förtrollande sången,
 «Både af göken i skogen och anförvandter i salar.
 «Fastande äro, i dagarne fler, de gulnade hopar,
 «Dela så ut några qvarter, potatis bränvin, per backlag,
 «Modet återkommer då genast; det bor uti magen.
 «Hären så öfverlemnas åt grånade öfversten Märten,
 «Han den ställer «i igelkott» och i «trekantig fyrkant»,
 «Efter sin gamla regel, som gjort hans odödliga rykte.
 «Blådunst-spridaren» sändes förut, att dunster utbreda,
 «I florshufva af syn och förstånd då hoparne tåga.
 «Ställes i spetsen vårt stora banér, «svinskinnade pelsen»,
 «Buret af skämtets och skrattares lust, månglöjlige Fjanting.
 «Liten, som lefver ännu», beordras, att grina på flygeln.
 «Så blir lyckan oss blid och segern vinkar förtrolig.»

Slöt: och ett bifalls sorl kringljöd rådplägende ringen.
 Genast kom kuttingen fram med potatis bränvin, och
 kvarter

Delades ut och man glömde båd' göken och gökarne alla.
 «Blådunst-spridaren» trädde nu fram, så banéret och
 Fjanting,

Hären ställdes «i igelkott» utaf Märten, och «Liten»
 Grinade styggt, på sin plats. — Nu roptes: «framåt!»
 och ett hurral

Ryckte så hären ut, vid trummor af skramlande
 fraser,

Dånande, tagne i mängd, ur tidnings artiklar och flyg-
 blad.

Främst, som tambour-major, gick Mendax, ljugande
 hjelten,

Släppte, som puskslag, ut de fräser han svarfvat i årtal;
 Braket af dem slog bullrande ned kring ödsliga heden.
 Så man tågade fram, under prat och slumrande buller,
 Nalkades andra ändan af slätten, der fiende lägret
 Sågs uppslaget bland grönskande träd, vid slingrande
 bäckar.

Allt uppdagade ordning och krigstukt, alfvar i handling,
 Tapperhet utan allt brask, och mod förutan allt ordsvall.
 Saktades, vid denna syn, det ljudliga pratet bland massan,
 Stegen kortades af, en flygel började släpa,
 Rådsvill såg den andra omkring, hela linjen blef bugtig.
 Hopen stannade tvert. Nu ropades vildt uppå Mendax,
 Som berättelsen gett om fiendens oro och fruktan;
 Röster höjdes i mängd om «spioner», «förrädare», «skäl-
 mar.»

Troligen Lucius ljugit ej mer, minst icke på jorden,
 Om ej en annan syn väckt svigtande hoppet hos skaran.
 Skymtade fram en man ifrån fiende härarne utsänd,
 Bärande, högt i sin hand, en fana, så syntes på afstånd,
 Hvit den var, och med glädje nu stojade jublande hopen:
 «Kommer en parlamentär och begärer frid och förso-
 ning!»

Skriande hastades mot den förmodade parlamentären.
 Långsamt nalkades han; ej fana han bar, men ett papper,
 Höjde en klingande röst och begynte ljudligt att läsa:
 «Utdrag af det protokoll, som i Öfver-ståthållar-embets-
 «Kancelli är hållet, på dag, som nedan förmäles.

— — — — —
 «Och som N. och N. N. behörigen kallade, stämde,
 «Utän skäl och förfallolöst ej stämningen åtlydt;
 «Thy fann rätten för godt, på grund af Rättegångs-
 balken

«Kongl. Förordningen fyrtio ett och gällande stadgar,
 «Målet till pröfning upptaga, oaktadt svarandes trädskä.

«Och enedan och alldenstund — — beslutit och afsagt:

— — — — —
 «Men i brist af betalning, så äga Åberg och Råström,
 «Exekutions-betjenterna tu, handfaste och karske,
 «Dessa N. och N. N. bysätta å gäldstugu-häktet,
 «Till dess penningar följa! — In fidem Fredr. af W-qvist!»

Såsom då åskan slår ner uti murknade stammen på
 heden,
 Spilrorra kastas omkring och det hela förströs och för-
 grusas,

Så nu trällades gulnade hopen af fruktade orden:
 «Exekutions-betjenter» och «gäldstugu-häkte», med mera,
 Och i ett ögonblick var igelkotten omkullsprängd.

Ilade alla i vildaste flykt, att sig rädda för hemmet,
 Redan bepröfvadt af många, till ryktet känt af de fleste.
 Blevno nu endast kvar kärntrupper från gatan och «ham-
 nen»,

Hvilka befinnas för ringa, att «få kvarter uppå Söder.»
 Dånade hela slätten omkring vid de springandes stampning!

Fordom vid Sodoms brand Loths hustru förvandlad
 till saltstod,

Stadnade, såg sig omkring; men såg ej något för saltet.
 Så stod mannen af «pelsen» förstenad; men såg ej för
 tårar,

Hvilka hans ögon uppfylde, då flyende skaran han skådar.
 Hufvudet hvälfde i mängd örediga tankar, som myror,
 Vid ett bådande regn, kringkrypa stackarnes spetsar. —
 Vredgad rusar han upp, från hjessan ryckte han hjelmen,
 Slog, uti brådskande fart, fältprosten, med svansen på
 näsan.

Stirrande gapade denne; men talade sakta och sade:
 «Händer så ofta med dem, som hänga efter vid släpet!»
 Hatfull öppnar sin munn räfhjelmade drotten, och yttrar:

Å T T O N D E S Å N G E N.

DÅRSKAPENS ÄNDALYKT.

Satt uti Valskjalfs sal storättade Odin, den gamle,
 Himlars och verldarnes herrskare, den högättade guden!
 Thronade stolt i det luftiga Lidskjalf, skådande kring sig
 Såg han på gudars verk och menskornas äflan i stoftet.
 Såg med leende uppsyn och blick, hur dårskapen ältar
 Sjelfviska planer, med gycklande ord förblindar hvar-
 andra.

Ryckte nu hären fram uppå hamnbuse-heden, så trotsigt,
 Klarnade blixtrande ögat, han reste sig, krigiske guden,
 Hoppades skåda en dust, de nordiske kämparne värdig.
 Men då han fann, hur i tusendetal, för ett ark utaf
 papper,

Hjeltarne flydde, då bröt sig hans lugn och det skallande
 skrattet

Skakade Valskjalfs sal, och verlden omflög som en storm-
 vind.

Kallade Heimdall snabbt och talade herrskare-orden:

«Heimdall, gudarnes sändebud, till jorden du ila,
 «Säg de tokarne der, att Odin belett deras tilltag,
 «Fegheten sett; ej känner han mera de Skandiska männer!
 «Men beslutit han har, att låta dårskapen mogna
 «Och arbeta sig ut, såsom bölder i sjukliga kroppar;
 «Innan det onda arbetat sig fram, ej krankheten läkes.
 «Tillstånd gifver jag dem, att bilda ett rike med fraser;
 «Brytande lagar och band de snart förtrampa hvarandra,
 «Egennyttä och vinning eröfra väldet och spiran;

«Vända väl snart igen och anropa gudarnes mildhet!
 «På förtorkade hamnbuse-heden må staten upprättas,
 «Af frasmakare, pratande män, republik-fabrikörer,
 «Statsförbättrande piltar och mör och «frigjorda» qvinnor;
 «Lärorna kläckas der ut, teoriernas hårdnade vindägg.
 «Sansade alla, som älska ännu laglydnad och ordning,
 «Bjud dem rymma det fältet och låta fantasterna hållas.»

Slutade Odin, den mäktige gud. Men Heimdall,
 den snabbe,

Sonen af nio mör, och systrar voro de alla,
 Sadlade Guldtopp, sin ilande häst, och fattade luren,
 Gjallarhornet och red, så det dånade vida från Bifrost.
 Hastigt, som blixten han stod på den menskobefolkade
 jorden,

Bläste i ljudande hornet och talade klangfullt och sade:
 «Odin, den högste bland gudar, båd' himlars och verldarnes herre,

«Bjuder er alla, som bygga och bo i de nordiska landen!
 «På förtorkade hamnbuse-heden upprättas ett rike,
 «Af frasmakare, pratande män, republik-fabrikörer,
 «Statsförbättrande piltar och mör, och «frigjorda» qvinnor.
 «Sansade alla, som älska ännu laglydnad och ordning,
 «Rymma det fältet ut och låta de andra der hållas!» —
 Tystnade. Ilade åter till gudarnes hem, deras sändbud.

Efter slutande regn, då solen uppträder på fästet,
 Skimrande sprider sig värma och glans på den fuktiga
 marken,

Krypa ur pölar och hålor, och bergens kylande klyfta
 Ödlor och grodor och paddor, och krälände djur uti
 otal;

Så nu sträfvade fram till hambuse-heden, upplåten,
 Alla de män med frasernas svulst, teoriernas stenfrukt.
 Fältet krälände fullt; och pratet och skrällande klokskap

Dånade vida omkring, som toner ur spruckna trumpeter;
 Ännu fanns ej ett hufvud att styra och ingen att ordna.
 Trädde nu segrande fram räfhjelmade drotten; men hade,
 Varnad af äldre försök, aflagt både hjelmen och spiran.

Ändanålet var vunnet, på hopen behöfdes ej verka
 Genom herrskare ståt; nu rofvet skulle man skifta.

Honom följde hans stab, sju vise och djupe i rådslag:

«Hugo den irrande Hind», stor Mendax, Märten och
 Fjanting,

Blådunst-spridaren, «Liten» och prosten, som alltid, i
 ändan.

Öppnade munnen och talade stolt, mångknepig drotten:
 «Bröder och vise! Nu lyckans sol gått upp öfver Norden,
 «Hvad oss Loke ej skaffa förmått, nyss Odin har skänkt
 oss,

«Tiderna inne då äro för oss, att regera och herrska.

«Styrelseformen, den nya införas skall och bepröfvas,

«Republik vi utropa och anslå på knutar och pålar;

«Men så sluge vi äro, att väldet vi sjelfve behålla.

«Kamrar, tvenne, inrätta vi snart efter nya förslaget,

«Listigt jag *drifvit* det fram; förstån J dess andliga
 mening?

«Penningen gäller der allt, och vinglet och knepet der
 styrer,

«Fosterlands kärlek, förstånd, erfarenhet stängas bak
 dörren;

«Magten jag får i min hand, och eder jag riktigt be-
 lönar.

«Penningar höstar jag in, har «svinskinnspseln» till mantel,

«Håller männer och qvinnor i sold, och piltar med di-
 läpp;

«Staten jag stöper i form, liksom jag stöper om ljusen!

«Först ur kamrarne tränga vi ut de ärlige bönder,

«Blådunst-spridarn och jag dem inbillat stockar och stenar,

«Lofvat portarne öppna till riksförsamlingens sällhet;

«Kommer blott verket i gång, snart få de väl pröfva på annat.

«Bönder, så få som möjligt insläppas, att tala sin enfald;

«Största förmögenhet väljer sin man, de bönder omflyglas.

«Jaga vi dernäst borgrarne ut, storpratande männer,

«Rika på lösmunthet, ej sällan skumma i blicken.

«Adel är rent utstött och prester behöfvas ej bland oss;

«Sjelfve vi sköta oss bäst, så i verldslig som andelig mätto.

«Riksförsamlingen» fylles af oss, rabulister i massa,

«Sladdrare, tidningsskrifvare, lösa personer och slägten,

«Kronones länsmän, som bönderna tvungit att rösterna gifva.

«Alla de rida galopp uppå tidningars magrade kähäst! —

«Hamnbusiaden» fulländad står och «ingen är herre»,

«Bäst och indrägtigast kunna vi då bestyra och ställa.

«Sägen, J pröfvade män och djuptbegrundande vise

«Är förslaget ej godt, J gillen ju alla dess klipskhet?»

Talade så och slöt. — Ett bifall nicka de fleste.

Trädde då dristigt fram Blådnst-utspridaren, mulen,

Krigaren, Mårten den gamle, uppläto de munnar och sade:

«Herre, visst födde du oss, i nöd och i regn, och i torka,

«Klädde de nakote, slantarne gaf, nu bär det till fanders;

«Ärlighet varar dock längst, hvad lofvadt är skall du hålla!

«Bönderna sluta vi ut, dit allting sträfvar, må vara,

«Borgrarne vandre sin kos, den lurade har det förtjenat,

«Men derefter ett ärligt spel, ej väldet får ryckas

«Mer af den ena än andra, med listiga, knepiga anslag;

«Jemlikhet blifve statens, och republiken dess slutpunkt!»

Skälfvande rusade upp den knipslug-slingrande drotten,

Skummade munnen af vrede och harm; han vingade orden:

«Länge jag hört dig, Märten, ej trogen lärorna mera,
«Tala med vett och förstånd, och en sans, som höfves
den illa,
«Hvilken stått i min sold och mina ärender lupit!
«Har du, på sednaste tid, ej yttrat en klokhet, som
anstår
«Hvarken de Bidrag du laskat ihop under förriga dagar,
«Eller de satser jag dig befalt utbreda och sprida!
«Agande har jag dig risat med tidnings artiklar och
speord,
«Hjelper dock ingenting nu mer din förstockade hjerna;
«Detta behöfdes till slut, att mina planer du tadlar!
«Och du, Blådunst-spridare, fruktat har jag dig alltid!
«Vän du varit och ovän, och hjälpt mig och kämpat
emot mig,
«Verser och prosa du strött, och uppenbarat min guldtörst!
«Dig jag skänker ditt vanvett, i ledband aldrig du velat
«Lydig och hörsam gå, arbetat endast som «huskarl.»
«Herrskare blifva jag vill, och herrskare måste jag vara,
«Penningar har jag väl re'n; men flera önskar jag äga!»

Talade så; och trädde nu fram mångrolige «riddarn»:
«Väldige herre och bror, min höga sol och min stjerna!
«Visserlig är jag ditt dvergamål*), och tuppen i vädret,
«Visande vinden, som blåser omkring dina mäktiga rådslag,
«Stundom det infall jag har, att tänka allena och oledd,
«Oftast befängdt jag då tänker, likväl var tanken min
egen.
«Synes mig nu, ursäkta en mening, så dristig och hem-
född,

---

*) Dvergsmål, genljud. — Enligt det gamla mythiska begreppet uppstod genljudet derigenom, att dvergarne svarade gäckande från bergen.

«Brodren Mårten ej tadel förtjent, när han talar om
likhet,
«Yttrar om fri republik, med alla personer i jemnhöjd.
«Yrkar alltså och på alfvar, i nya staten vi skapa,
«Att ej något och någon får vara högre än andra;
«Jemlikhet måste finnas i allt, det är frihetens pregel.
«Tuppen skall derföre ner ifrån tornet, han sitter för
högt upp,
«Tornet skall bort, det är högre än taket, palatserna
sänkas
«Ned till kojornas rang och menskorna växa per tumstock,
«Längd eller mera förstånd än åt mig bör ingen tilldelas.
«Jag är den minsta ibland förbundets einheriar alla,
«Jag blir måttstock, den längre befins, han måste för-
kortas;
«Så blott jemlikheten kan vårdas och hållas i äro!»

Leende svarade då räfslingrige mannen af «pelsen»:
«Käraste Fjanting, nu stretar du ut, att tänka allena,
«Bära till fjällarne rakt otympliga tankarnes virrvarr!
«Jemlikhet är en fras, som man skramlar flitigt och
nyttjar,
«Svepande hopen i dunster; ty frihet endast betyder
«Rättigheten för oss att beherrska, för andra att lyda;
«Det är frihetens pregel och stamp, den yrka vi modigt.»

Störtade hastigt fram den gamle krigaren Mårten:
«Har jag sagt A, så säger jag B, okufveligt följdsträng,
«Ingen dårskap jag yttrat, jag skytt att sätta i verket,
«Bjuder mig nu, att våga mitt hufvud för yrkade läran:
«Jemlikhet i en republik, längd samma för alla!»

Blixtrande tanken då vaknade klar hos mannen af
vinglet:
«Hufvudet kortare talar ej mer, mig icke besvärar

«Knagglige Mårten, förlorad likväl, med sin vaknade
sansning.»

Vinkade drotten och Mårten gick ut, kom åter tillbaka,
Hufvudet under armen han bar, var nyter och gladlynt,
Prisade Fjantingens råd, och talade tappert ur magen.
Stirrade alla förvånade ned på det timade undret;
Smilade Mendax fint: «förundran bör det ej väcka,
«Står i sin rätta gestalt, har alltid talat ur magen!»

Väntade Mårten nu, att efterdömet skall följas,
Af de andre församlade män; han pockar och träter.
Skrattande möttes hans ifver, han brister i gråtande
klagan.

«Liten, som lefver ännu», då yttrade tröstande orden:
«Gråt ej, Mårten, min vän, för dig förlusten är ringa,
«Öfverflödig är kroppens lem, den sällan man nyttjar.
«Närmast vore nu jag; men dermed hastar ju icke.»

Ingen lyssnade mera till Mårtens klagan och jämmer,
Säkraste lott för fantasten, som offrat sig sjelf för en
dårskap. —

Hof nu sin röst och talade stolt, storvinglige drotten:
«Riksförsamlingen» bådas ihop, sker alltid med urval,
«Kallas endast de män, som låta sig tukta och leda!
«Tänkesätten bepröfvas förut, rättrogne och mjuke
«Tjenare vill jag der se, sjelfständige män jag hatar!
«Tecknade stå på min lista de fleste, att flertal jag äger
«Inom församlingens rådslag — de andre bero utaf slumpen.
«Gnabbande motstånd klingar dock väl, blott slutligt jag
herrskar.

«Pröfning förut anställa jag vill, med alla de trogne;
«De utvalde befallas härin, att förhöras och spörjas!

Trädde så fram en man, bland de samlade nämndes
han ypperst;

Lidelsen bleknat hans hy och begären förhärjat hans öga.
Honom mätte med forskande blick och frågande, drotten:

«Är du en liberal?» — Jag vet ej, det namnet jag tagit!

«Hvad är liberalism?» — Att vara lösmunt och kaxig!

«Hvad är reform?» — Det är ofta en ref-orm på sta-
ternas anlet!

«Hvad är då reformernas mål?» — Att störta om all-
ting!

«Och din afsigt med dem?» — Att njuta hvad andra
församlat!

«Hvar har detta du hemtat och lärt?» — Ur tidnings
artiklar,

Bibel de äro för mig och katkes; sjelf aldrig jag tänker!

«Gå! — Den mannen var bra, så böra de vara i
massa!»

Talade ytterst förnöjd och mysande drotten af «pelsen;»

«Kalla de öfriga fram, att höras och granskas och dröf-
tas!» —

Pröfningen fortgick så, och svaren de voro sig lika.

Hördes ett stojande sorl der utanföre, och skriken
Störde det ljufliga lugn och den guda-mysande vällust,
Hvarmed drotten förhörena gjorde och svarena skördat.
Såg sig förundrad omkring, genmälde bugande Fjanting:

«Petitioner» framsläpas i lass, rustvagnarne tvenne

«Fylda med «opinioner», framdragas af trettio oxar;

«Axeln sprang på den ena, betryckt af tankarnes sten-
vigt.» —

«Nå, hvad vill man nu åter, hvad vill den otyglade hopen?»

Frågade drotten i vredesmod; men «riddaren» svarar:

«Spörje du sjelf, o hjelte och drott, storlistig och fintlig.

«Massornas väldighet» vi predikat, men fruktan mig griper;

«Lydigt din lära jag dref, men i ogjordt väder, jag
rädes!» —

Öppnade fönstret och ropade högt, räfhjelmade droppen,
«Pack! Hvad bullrar ni der? Skäms litet, och gå era
färdel

«Laga er hän, skrikhalsar, nu förer jag tygeln och
tömmen!

«Opinionerna» gillade jag när andra det gälde,
«Riktade mot min magt, jag deras tomhet bekänner.» —
Skriket och stojet mot skyarne höjs, och röster man
hörde:

«Petitioner» vi släpat här fram, fått blåsor i händern,
«Gynnades fordom af dig och de legodringar du sände;
«Väldet eröfrat du har, knäck nu de nötter du odlat!
«Männer samlat sig här, från Vermeland «enkor» och
barn;

«Alltid så kloka vi äro, som knallarne nere i Skara,
«Hvilka från gödselhögarne gjorde ett salto-mortale,
«Kommo på hufvudet in uti nya förslaget om valrätt!
«Torpare, backstugu-hjon, skomakare; skräddare, smeder,
«Vilja i «riksförsamlingen» in; det fordom du gynnat,
«Tiderna äro desamma, du bör ej vara förändrad.
«Magten du fått i din hand, nu måste du dela med
«massan»,

«Hvilkens talan så länge du fört och retat till oro.
«Vägrar du det, vi skria att himmelens fästen de remna,
«Stenarne slunga vi in mot klingande, bräckliga rutor,
«Ifrigt lärde du så, mot fordna, betänksamma riksmän.» —
Slöt och ett stojande skri och hurrarop utan ända,
Brakade dånande kring och stenarne flögo i luften.

Bleknande stod der hjelten af «pelsen», och stumma
de vise

Sju, som i långliga år fört talan för massornas allmagt.
Yttrade tvekande ord, herr «Hugo, den irrande Hinden»:
«Hoparne väpnade stå, och lönen för gerningen väntar,

«Finnes ej utgång, ej ingång; men dö för den lära man
 prisat,
 «Sådant höfves er alla, att dårskap ej slutas med feghet.
 «Gäller dock undantag för mig, som är eller varit
 «Prest; och jag reser till «Småland», att skrifva romaner
 om «Fruar»,
 «Känner dem bäst! «Det går an.» — Farväl, J stridande
 kämpar!»

Fröjdade ensamt sig den hjerne-urhålkade Mårten,
 Kastade hufvudet upp uti glädjen, tog lyra och utbröt:
 «Liten tids anarki», «ditet blod» nu ändtligen nalkas,
 «Sällheten växer ur dem; med ära bär jag mitt hufvud!»

Stormarnes hvinande gny, orkanernas dånande brusning
 Föga förmå att öfverrösta det skriande buller,
 Då oroliga massor otyglade bryta all ordning,
 Hoparne lagarne skipa, och taga och gifva med handkraft.
 Tiden var slutligen inne, då knepige mannen af «pelsen»
 Nödgades smaka den soppa han kokat i årena långa,
 Ideligt retat och äggat till önskade «*ultima ratio*»;
 Böljande stridde man re'n kring sandiga hamnbuse-he-
 den. —

Oförvägen och djerf, då han manar andar och spöken,
 Trollkarl lägger sin ring och besvärjelsen hädisk han
 läser;

Träda de gastar fram, han flyr för den glödande blicken;
 Likså de gnatige män, som massorna länge uppretat,
 Flydde med brådskande hast, undstucko sig; faran var nära!

Huset stormades nu, den mångknepslingrige drottens,
 Sköflades allt hans gods och idogt samlade skatter;
 I förtviflan han ryckte sitt hår och «ref sina kläder»;
 Gråtande såg han förstörelsens fart — «gick bort och
 sig hängde» *),

*) Matth. 27: 3; Ap. G. 1: 18.

Putsad, i full ornat, med räfskinns hjelmen och spiran,
Kogret vid sidan, «korgen», den yida beryktade, kände.
Ännu för sednaste gång strök svansen den listige munnen!

Massorna samlade sig, att begagna segren de vunnit,
Öfver sans och förstånd, och lagar och ordning och stats-
skick,

Började styra sig sjelfve; men nya strider utbrusto.
Kämpades så uti årena fler, flöt blod uti strömmar,
Lagarne trampades ned, det fredliga folket förtrycktes,
Himdlust och egennytta, och sjelfviskhet och förtviflan,
Uppror och vild anarki, allt plågade, pressade staten.
Bilan och svärdet sköflåde snart både ädelt och orent,
Nöden var allmän, förhärjelsen gick som ett hotande
spöke,
Likgult, blodigt och mördande, dolken i lyftade handen,
Offer sökte det törstande, fälde båd' vänner och ovän.
Vaknade slutligen sans och besin ning hos missledde hopar,
Odin profvet dem gaf; med böner, brinnande, varma,
Tigdes frälsning — befrielse från den rosade sällhet.

Såg, ifrån Lidskjalfs thron, högättade Odin, den
gamle,
Himlars och verdarnes herrskare stolt, den väldige
guden,
Huru förtorkade läror förödde de mensklige dårar,
Hörde de klagandes suck och betrycktes pinliga böner.
Kallade Heimdall snabbt och talade herrskare-orden:
«Hasta till jorden ned, och säg de menskliga tokar
«Hvad deras frid tillhörer; den lockande frukten de
smakat!»

Sadlade Guldtopp och ilade öfver den dånande Bi-
frost,
Bläste i Gjallarhorn och hoparne manar att lyssna:

«Hören, J nordiske män!» så Heimdall klingande talte,
 «Folkförledare villat er syn och er svikit med fraser,
 «Dem de ej sjelfve förstått och därför skramlat så
 flitigt.

«Odin låtit er sjelfve dem pröfva, och frukten ni samlat;
 «Tiden är inne, att återvända till mognande klokhet!»

«Skandia, äransj och bragdernas land, du hjeltarnes
 hembygd,

«Kämparne hos dig hvila sitt svärd, men krigare-sinnet,

«Ärfdt från vikingafäder och lagerbekransade segrar,

«Bränner i blodets slag och pressar det svällande hjertat;

«Handlingens oro och drift dig tvingar till äflan och
 utbrott.

«Derföre, sällan förnöjd med ditt öde, ett annat du
 skapar

«Genom drömmar, dem vaken du gör, och inbillningens
 foster,

«Molngestalter i skyn, förutan fäste på jorden.

«Andra folkslags lotter du föga känner, och skattar

«Lågt den lycka, som grönskar bland jerniga bergen i
 Svithiod.»

«Glöm ej, Skandiens son: hvad gammalt är, det är
 häfdadt,

«Fädernas lycka det gjort, din trefnad kan det ock göra,

«Om det riktigt begagnas, med klokhet, sans^m och för-
 ständigt.

«Men om föråldradt det är, och nya förhållanden kräfva
 «Nya former, förändringen gör med mogen besinning.

«Använd, af det fordna du har, det goda, men vräk ej

«Allt som är gammalt, för ålderns skull; i den pröfvade
 klingan

«Oftast finnes det ädlaste stål, det är härdadt i striden.

«Fly det nya ej skyggt, men granska det noggrannt och
varsamt,
«Innan du tager det an; omstörtning är icke förbättring. —
«Solen skimrar ännu så ljus öfver manliga Svea,
«Månan uppslår ögat så klart i den stjerniga natten,
«Skandiens frejdade spira nu föres af «rätt och af san-
ning»,
«Lyckan väntar dig än, och ryktets och bragdernas ära!»

Talade och i en blixtnö blick han försvann ur skarornas
åsyn!

Rättelser.

Sid.	4	r.	13	står:	midnatt.	läs:	midnatt;
—	15	—	20	—	Freya	—	Freya.
—	51	—	15	—	Fördom	—	Fordom
—	57	—	5	—	landsmän	—	landtmän
—	40	—	12	—	Trafvande	—	Trafvade
—	41	—	4	—	af	—	att.
—	62	—	5	—	slumrande	—	slamrande.
